

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

JANIKA SALMI

Tilinpäätösanalyysin tunnusluvut

Analysointityökalu yrityksen
taloudellisen tilan arvioinnissa

LIIKETALouden TUTKINTO-OHJELMA
2021

Tekijä Salmi, Janika	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä marraskuu 2021
	Sivumäärä 56	Julkaisun kieli suomi
Julkaisun nimi Tilinpäätösanalyysin tunnusluvut, analysointityökalu yrityksen taloudellisen tilan arvioinnissa		
Tutkinto-ohjelma Liiketalouden tutkinto-ohjelma		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Yrityksen vaihtaessa omistajaa, myös uusien omistajien on kyettävä suunnittelemaan yrityksensä tulevaisuuden taloudellisia strategioita ja päätöksentekoa, ja sitä varten uusien omistajien on ensin selvitettävä yrityksensä taloudellinen tila. Yrityksen aikaisempien tilinpäätöstietojen perusteella voidaan yrityksen taloudellisen tilan selvittämiseksi laatia tilinpäätösanalyysi, jossa erilaisten laskennallisten tunnuslukujen avulla taloudellista tilaa arvioidaan. Analyysistä saatuja tunnuslukuja voidaan verrata myös saman toimialan eri yritysten vastaaviin tunnuslukuihin.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää toimeksiantajayrityksen, rakennusalalla osakeyhtiönä toimivan pienyrityksen, uusille omistajille yrityksensä taloudellinen tila, jotta he voivat suunnitella yrityksensä tulevaisuuden taloudellisia strategioita ja päätöksentekoa. Tästä johtuen opinnäytetyön tavoitteena oli laatia toimeksiantajayritykselle tilinpäätösanalyysi ja siihen perustuva analysointityökalu Microsoft Excel-laskentataulukko-ohjelmalla.</p> <p>Opinnäytetyö perustuu laadulliseen tutkimusotteeseen. Tutkimusmenetelmänä sovellettiin toiminnallisen opinnäytetyön metodia, jonka konkreettisena tuotoksena laadittiin Excel-analysointityökalu. Opinnäytetyössä laadittiin tuotoksen kanssa yhtä aikaa tilinpäätösanalyysi, jonka empiirisenä aineistona käytettiin toimeksiantajayrityksen vuoden 2020 tilinpäätösasiakirjoja. Tilinpäätöksen tunnusluvuista analysoitiin kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta, toiminnan laajuutta ja tehokkuutta.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksiksi saatiin, että toimeksiantajayrityksellä näyttäisi olevan kohtalainen kannattavuus ja hyvä maksuvalmius, mutta heikko vakavaraisuus. Toimeksiantajayrityksen toiminnan laajuus liikevaihdon osalta näyttäisi olevan keskimääräinen saman toimialan yrityksiin verrattuna. Toimeksiantajayrityksen tehokkuus ei näyttäisi olevan kovin tehokasta.</p> <p>Opinnäytetyön johtopäätöksinä todettiin, että toimeksiantajayritys voisi parantaa sen kannattavuutta, maksuvalmiutta sekä tehokkuutta tehostamalla myyntisaamisten kiertoaikoja. Lisäksi todettiin, että yrityksen vakavaraisuus paranisi, kun yrityksen oma pääoma kasvaisi enemmän suhteessa vieraaseen pääomaan.</p>		
Asiasanat tilinpäätösanalyysi, Excel-analysointityökalu, tunnusluvut, tilinpäätös		

Author Salmi, Janika	Type of Publication Bachelor's thesis	Date November 2021
	Number of pages 56	Language of publication: Finnish
Title of publication Financial statement analysis key figures, an analysis tool for a company's financial situation evaluation		
Degree program Degree programme in Business Administration		
<p>Abstract</p> <p>When a company changes ownership, the new owners must also be able to plan the future financial strategies and decision-making of their business, and to do so, the new owners must first clarify the financial situation of their business. Based on the company's previous financial statements, the financial statement analysis can be prepared to determine the company's financial situation, in which the financial situation is assessed using various computational key figures. The key figures obtained from the analysis can also be compared with the corresponding key figures of different companies in the same industry. The purpose of this thesis was to find out the financial situation of the company for the new owners of the client company, a small company operating as a limited company in the construction industry, so that they can plan the future financial strategies and decision-making of their company. Due to this, the aim of the thesis was to prepare financial statement analysis for the client company and an analysis tool based on it with the Microsoft Excel spreadsheet program.</p> <p>The thesis is based on a qualitative research approach. As a research method, the functional thesis method was applied, with the output of the Microsoft Excel spreadsheet program-based analysis tool for use by the client company. In the thesis, the financial statement analysis was first prepared, which was based on the 2020 financial statements of the client company. Profitability, liquidity, solvency, scope of operations and efficiency were analysed from the key figures in the financial statements.</p> <p>The results of the thesis found that the client company would appear to have moderate profitability, good liquidity, but poor solvency. The scope of the client company's activities in terms of turnover seems to have been average compared to companies in the same industry. The effectiveness of the client company would look like it would not have been effective. The conclusion of the thesis concluded that the client company could improve its profitability, liquidity, and efficiency by improving its effectiveness in collecting its accounts receivables. It was also noted that the solvency of the client company would improve as the company's equity would increase more than liabilities.</p>		
Key words financial statement analysis, Excel analysis tool, key figures, financial statement		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	8
2 OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSONGELMA	10
2.1 Teoreettinen viitekehys	10
2.2 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	11
2.3 Tutkimusmenetelmät.....	12
2.3.1 Laadullinen tutkimusote	12
2.3.2 Toiminnallinen opinnäytetyö.....	12
3 TILINPÄÄTÖKSEN PERUSTEKIJÄT	13
3.1 Kirjanpitovelvollisuus ja tilikausi	13
3.2 Tuloslaskelma	14
3.3 Tase	15
3.4 Liitetiedot	16
3.5 Toimintakertomus	16
4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI	17
4.1 Tilinpäätösanalyysin tarkoitus	17
4.2 Tilinpäätöksen oikaisu	18
5 TILINPÄÄTÖSANALYYSIN TUNNUSLUVUT.....	19
5.1 Yrityksen kannattavuus	19
5.1.1 Liiketulos-%	21
5.1.2 Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE).....	22
5.2 Yrityksen maksuvalmius.....	23
5.2.1 Quick ratio	24
5.2.2 Current ratio.....	25
5.3 Yrityksen vakavaraisuus	26
5.3.1 Omavaraisuusaste	26
5.3.2 Nettovelkaantumisaste	27
5.4 Yrityksen toiminnan laajuus	29
5.5 Yrityksen tehokkuus.....	29
6 TILINPÄÄTÖSANALYYSIN EXCEL-ANALYSOINTITYÖKALU.....	31
6.1 Analysointityökalun Tuloslaskelma-välilehti	33
6.2 Analysointityökalun Tase-välilehti	33
6.3 Analysointityökalun Oikaistu tuloslaskelma ja Oikaistu tase -välilehti	34
6.4 Analysointityökalun Tunnusluvut-välilehti	36
6.5 Analysointityökalun Yhteenveto-välilehti	38
6.6 Analysointityökalun Ohje-välilehti.....	40

7 TOIMEKSIANTAJAYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	40
7.1 Toimeksiantaja ja tilinpäätösanalyysin lähtökohdat	40
7.2 Kannattavuus.....	42
7.3 Maksuvalmius	44
7.4 Vakavaraisuus	45
7.5 Toiminnan laajuus.....	47
7.6 Tehokkuus	49
8 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	50
8.1 Pohdinta.....	55
LÄHTEET	
LIITTEET	

KÄSITELUETTELO

Current ratio	Tällä tilinpäätösanalyysin tunnusluvulla mitataan yrityksen maksuvalmiutta eli selviytymistä pidempiaikaisista veloista yrityksen vaihto-omaisuus huomioiden.
Kannattavuus	Tällä tilinpäätösanalyysin tunnusluvulla mitataan yrityksen kannattavuutta absoluuttisesti tai suhteellisesti. Absoluuttinen mittaamisessa liiketoiminnan tuotoista vähennetään liiketoiminnan kulut, jolloin saadaan voitto. Suhteellisessa mittaamisessa tunnuslukujen laskennalliset luvut suhteutetaan joko liikevaihtoon tai pääomaan.
Liiketulos-%	Tämän tilinpäätösanalyysin tunnusluvun avulla saadaan selville, kuinka paljon yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tuotoista jää jäljelle ennen kuin niistä on vähennetty rahoituserät.
Maksuvalmius	Yrityksen kyky selviytyä lyhytaikaisista maksuveloitteistaan, esimerkiksi liiketoiminnan ostolaskuista ja palkkojen maksuista.
Nettovelkaantumisaste	Tällä tilinpäätösanalyysin tunnusluvulla mitataan yrityksen velkaantuneisuusastetta, eli kuinka kauan yrityksen rahavarat riittävät korollisten velkojen maksuun, ja riittääkö yrityksen oma pääoma vieraan pääoman maksamiseen rahavarojen vähentämisen jälkeen.
Omavaraisuusaste	Tällä tilinpäätösanalyysin tunnusluvulla mitataan, kuinka hyvin yritys sietää tappioita ja kykenee selviytymään pitkällä aikavälillä sitoumuksistaan, ja mikä osuus yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla.

Pienyritys	Kirjanpitovelvollinen yritys, jolta ylittyy päätyneeltä tilikaudelta sekä sitä välittömästi edeltäneeltä tilikaudelta enintään yksi pienyrityksille määritelty raja-arvo: taseen loppusumma 6 000 000 euroa, liikevaihto 12 000 000 euroa ja tilikauden aikana keskimäärin 50 henkilöä palveluksessa.
Quick ratio	Tällä tilinpäätösanalyysin tunnusluvulla mitataan yrityksen maksuvalmiutta eli selviytymistä lyhytaikaisista veloista pelkästään rahoitusomaisuudellaan.
ROCE	Pääomaan suhteutettu tunnusluku sijoitetun pääoman tuotto-%:sta.
Tehokkuus	Tällä tilinpäätösanalyysin tunnusluvulla mitataan, kuinka nopeasti tietyt pääomaerät tuottavat. Käytetään myös nimitystä kiertoaikaluvut.
Tilinpäätösanalyysi	Yrityksen taloudellista tilaa analysoidaan yrityksen tilinpäätöstiedoista, joita ovat tase, tuloslaskelma ja liitetiedot.
Toiminnan laajuus	Liiketoiminnan laajuutta voidaan kuvata esimerkiksi liikevaihdolla, jonka suuruutta verrataan muiden yritysten liikevaihtoon.
Tunnusluvut	Tilinpäätöstiedoista johdettuja tunnuslukuja, joilla kuvataan ja mitataan yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä, kuten kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta.
Vakavaraisuus	Tällä tilinpäätöksen tunnusluvulla mitataan yrityksen kykyä selviytyä taloudellisista velvoitteistaan pitkällä aikavälillä.

1 JOHDANTO

”Sitä saat, mitä mittaat. Ja mitä et mittaa, sitä et ainakaan saa.”. Tämä usein taloudessa käytetty sanonta tarkoittaa sitä, että liiketoiminnassa tavoitteisiin pääseminen edellyttää toiminnan mittaamista. Liiketoiminnassa toimintaa voidaan mitata ja analysoida muun muassa tilinpäätösanalyysin avulla, jolla voidaan selvittää yrityksen strategian toteutumista ja sitä, millainen vaikutus liiketoiminnassa tehdyillä päätöksillä ja toiminnalla on ollut yrityksen talouteen. (Seppänen 2016.) Tilinpäätösanalyysissä voidaan analysoida tilinpäätöksestä erilaisia laskennallisia tunnuslukuja, kuten 1) kannattavuutta, 2) maksuvalmiutta, 3) vakavaraisuutta, 4) toiminnan laajuutta sekä 5) tehokkuutta. Tämän jälkeen tilinpäätösanalyysi etenee tuloslaskelman ja taseen oikaisemiseen, sitten tunnuslukujen laskemiseen ja sen jälkeen tunnuslukujen tulkintaan. Tilinpäätösanalyysissä voidaan myös vertailla eri yrityksiä keskenään vertailemalla tilinpäätöksen tunnuslukuja saman toimialan yritysten vastaaviin tunnuslukuihin.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on suomalainen osakeyhtiö, joka määritellään pienyritykseksi. Yrityksen uudet omistajat halusivat selvittää yrityksensä taloudellista tilaa tulevaisuuden strategioiden ja päätöksentekonsa turvaamiseksi. Toimeksiantajayrityksen toimiala on asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen (41200) (Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän [www-sivut](#) 2021). Opinnäytetyön tavoitteena oli analysoida toimeksiantajayrityksen tilinpäätöstä. Tavoitteena oli myös luoda toimeksiantajayritykselle Microsoft Excel-laskentataulukko-ohjelmistopohjainen analysointityökalu yrityksen tilinpäätösanalyysiä varten. Tilinpäätösanalysoinnissa ja analysointityökalussa käytettävät tunnusluvut perustuivat yrityksen viimeisimpään valmistuneen tilinpäätökseen eli vuodelta 2020.

Tämä opinnäytetyö perustuu laadulliseen tutkimusotteeseen. Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin toiminnallisen opinnäytetyön metodia, jossa laaditaan käytännön toimintaan jokin konkreettinen tuote. Toiminnalliselle opinnäytetyölle on tyypillistä, että tutkimusraportin kirjoittaminen sekä tutkimusaineiston tutkiminen ovat

vuorovaikutuksessa keskenään koko opinnäytetyöprosessin ajan. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9, 38–40, 51.) Opinnäytetyössä tutkimusaineistoa eli toimeksiantajayrityksen vuoden 2020 tilinpäätöstä tutkittiin samanaikaisesti, kun kirjoitettiin tutkimusraporttia ja laadittiin toimeksiantajayrityksen tilinpäätösanalyysiä, sekä vuorovaikutuksessa näiden kanssa laadittiin samanaikaisesti konkreettista tuotetta eli Excel-analysointityökalua.

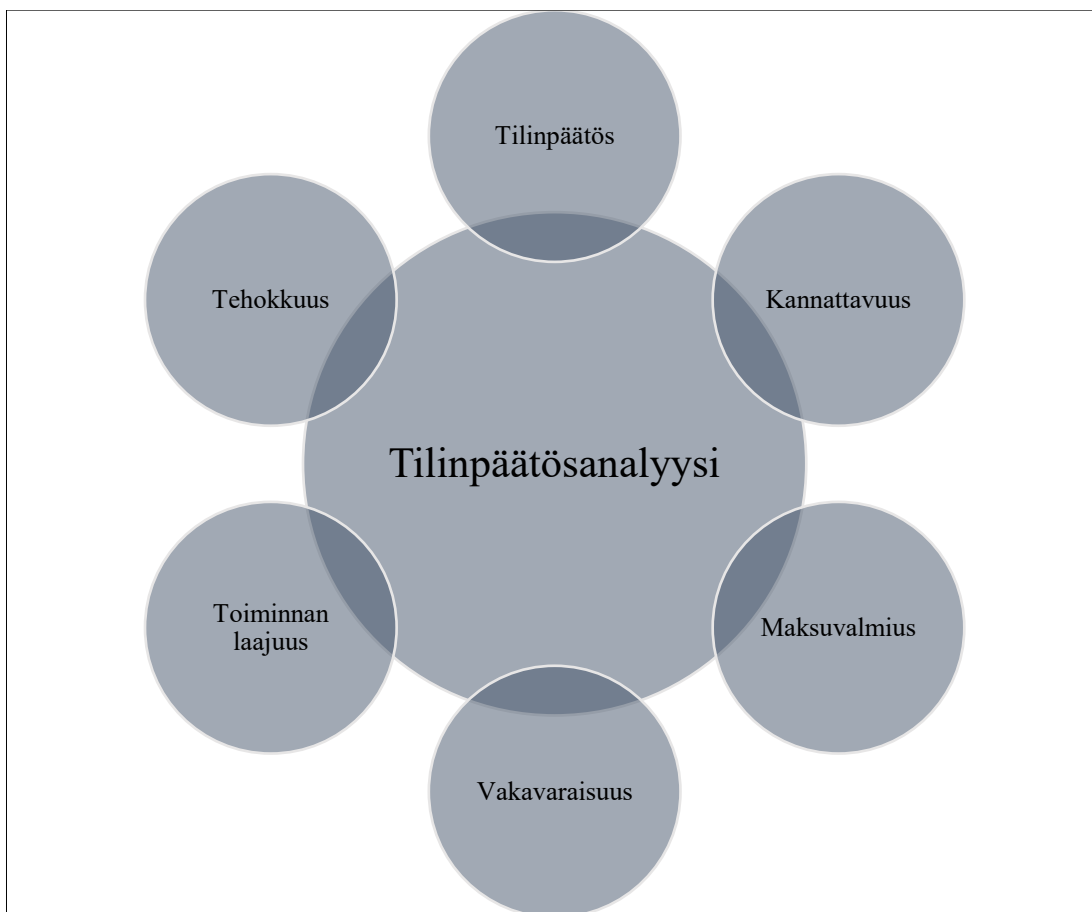
Tässä opinnäytetyössä laaditun tilinpäätösanalyysin tuloksina ja johtopäätöksinä saatiin muun muassa, että toimeksiantajayrityksen kannattavuus olisi kohtalainen ja toiminnan laajuus olisi keskimääräinen saman toimialan yrityksiin verrattuna. Yrityksen vakavaraisuus ei olisi kovinkaan vahvalla pohjalla, ja sitä voitaisiin parantaa kasvattamalla omaa pääomaa suhteessa vieraaseen pääomaan. Myös tehokkuutta tulisi parantaa esimerkiksi tehostamalla myyntisaamisten kiertoaikoja.

Tässä opinnäytetyössä konkreettisena tuotteena laaditun Excel-analysointityökalun avulla toimeksiantajayrityksellä olisi tulevaisuudessa mahdollisuus arvioida yrityksensä taloudellista tilaa sekä suunnitella yrityksensä tulevaisuuden strategioita ja päätöksentekoa. Analysointityökaluun on laadittu erillinen tietotaulukko, johon toimeksiantajan tarvitsee vain syöttää tilinpäätöksestä saamansa tiedot. Näiden tietojen perusteella analysointityökalu laskee työkaluun laadittujen erilaisten laskentakaavojen avulla toimeksiantajayrityksen tilinpäätösanalyysin tunnusluvut. Toimeksiantajayritys voi sitten laatia tunnusluvuistaan erilaisia tulkintoja sekä vertailla niitä työkalussa esitettyihin toimialan viitteellisiin ohjearvoihin annettuihin tunnuslukuihin, jotka perustuvat Alma Talentin tunnuslukuoppaaseen ja Yritystutkimus ry:n laatimaan tilinpäätösanalyysin oppaaseen. Vertailussa tulisi kuitenkin huomioda, että saman toimialan yritysten vastaavat tunnusluvut eivät välttämättä anna täyttä varmuutta vertailukelpoisuudesta, sillä yritykset saattavat laatia tilinpäätöstietonsa eri tavoin.

2 OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSONGELMA

2.1 Teoreettinen viitekehys

Laadullisessa tutkimuksessa teoria on tutkimuksen keskeisessä roolissa. Tutkimus on vuoropuhelussa teoreettisen tiedon kanssa, oli kyseessä sitten aineistolähtöinen tutkimus tai teorialähtöinen tutkimus. Teoreettinen viitekehys muodostuu keskeisistä käsitteistä, joita tutkimuksessa käytetään työn rakennusaineina. (Puusa & Juuti 2020, 78.) Tässä opinnäytetyössä tutkitaan toimeksiantajayrityksen taloudellista tilaa tilinpäätösanalyysin avulla. Opinnäytetyön teoriaosassa käydään läpi tilinpäätöstä ja siinä syvennyttään tilinpäätösanalyysiin ja tilinpäätösanalyysin tunnuslukuihin. Opinnäytetyössä käsiteltäviä tunnuslukuja ovat 1) kannattavuus, 2) maksuvalmius, 3) vakavaraisuus, 4) toiminnan laajuus sekä 5) tehokkuus (kuvio 1).

Kuvio 1. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys

Tässä luvussa esitetyn teoreettisen viitekehyksen jälkeen kerrotaan opinnäytetyön tutkimusongelmasta (luku 2), jonka jälkeen alkaa opinnäytetyön teoriaosuus. Teoriaosuudessa (luvut 3, 4 ja 5) selvennetään tilinpäätöksen perusteita, tilinpäätösanalyysiä ja tilinpäätösanalyysin tunnuslukuja. Teoriaosuuden jälkeen opinnäytetyössä esitetään kuvien avulla toimeksiantajayritykselle laadittu tilinpäätösanalyysin Microsoft Excel-laskentataulukko-ohjelmistopohjainen analysointityökalu (luku 6). Tämän jälkeen laaditaan toimeksiantajayritykselle tilinpäätösanalyysi (luku 7), jonka tietoperusta perustuu opinnäytetyön teoriaan ja jonka empiirinen aineisto perustuu toimeksiantajayrityksen vuoden 2020 tilinpäätökseen. Työn lopussa luodaan yhteenveto ja johtopäätökset (luku 8) teorian ja empiirisen aineiston vuoropuheluna.

2.2 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tässä opinnäytetyössä on tarkoitus analysoida toimeksiantajayrityksen tilinpäätöstä ja selvittää toimeksiantajalle, mitä tilinpäätös kertoo sen taloudellisesta tilasta, jotta se voisi suunnitella tulevaisuuden taloudellisia strategioita ja päätöksentekoaan. Tästä johtuen työn tavoitteena on ensin selvittää, mistä yrityksen tilinpäätös muodostuu. Työn toisena tavoitteena on selvittää, miten yrityksen tilinpäätösanalyysi laaditaan ja mitkä ovat tilinpäätösanalyysiin liittyviä tunnuslukuja. Työn tavoitteena on myös laatia toimeksiantajayritykselle tilinpäätösanalyysi ja siihen perustuva analysointityökalu Microsoft Excel-laskentataulukko-ohjelmalla.

Opinnäytetyön tutkimusongelmaa ratkaistaan seuraavien tutkimuskysymysten avulla:

- 1) Mistä tilinpäätös muodostuu ja mitä se kertoo toimeksiantajan taloudellisesta tilasta?
- 2) Miten tilinpäätösanalyysi laaditaan ja mitkä ovat tilinpäätösanalyysiin liittyviä tunnuslukuja?
- 3) Millaisella Microsoft Excel-laskentataulukko-ohjelmaan perustuvalla analysointityökalulla toimeksiantajayritys voisi arvioida taloudellista tilaansa?

2.3 Tutkimusmenetelmät

2.3.1 Laadullinen tutkimusote

Tutkimusongelma määrittelee tutkimuksissa sen, millä tutkimusmenetelmillä tutkimusongelmaan etsitään ratkaisua. Tutkimusmenetelmien kokonaisuutta sanotaan lähestymistavaksi tai tutkimusotteeksi. Tutkimuksissa, joissa halutaan syvällisesti ymmärtää jotakin ilmiötä, valitaan tutkimusotteeksi laadullinen tutkimusmenetelmä. (Kananen 2015, 63–67.) Laadullisessa tutkimuksessa tavoitellaan ilmiöiden tai tapahtumien kuvailemista, toiminnan ymmärtämistä tai annetaan ilmiölle teoreettinen tulkinta (Tuomi & Sarajärvi 2018, 72). Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on etsiä tutkittavan ilmiön taustatekijöitä, joiden avulla pyritään saamaan lisäymmärrystä tutkittavaan asiaan (Puusa & Juuti 2020, 23) eli tavoite on tutkia ilmiötä mahdollisimman kokonaisvaltaisesti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161). Laadullisen tutkimuksen tutkimuskysymyksinä käytetään kuvailevia kysymyksiä, kuten millainen tai miten. Lisäksi tutkimusongelmaa pyritään ratkaisemaan myös etsimällä vastausta kysymykseen miksi. (Puusa & Juuti 2020, 26.)

Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa voidaan kerätä esimerkiksi haastatteluilla, kyselyillä, havainnoimalla ja dokumenteista. Näistä voidaan tehdä myös yhdistelmiä riippuen tutkittavasta ongelmasta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 62.) Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruussa dokumentteja voivat olla esimerkiksi raportit, tilastot, vuosikertomukset ja kirjat. Tutkimusaineistoa on lisäksi kaikki sellainen tutkittava aineisto, joka on hyödyksi tutkimusongelman ratkaisemiseksi. (Kananen 2017, 120.) Tässä opinnäytetyössä tutkimusaineistona on toimeksiantajayrityksen vuoden 2020 tilinpäätösasiakirjat kyseisen vuoden kymmenen (10) kuukauden ajanjaksolta.

2.3.2 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallisessa opinnäytetyössä laaditaan tutkimusraportin lisäksi jokin konkreettinen tuote. Raportin kirjoittaminen sekä tutkimusaineiston tutkiminen ovat vuorovaihtuksessa keskenään koko opinnäytetyöprosessin ajan. Kun opinnäytetyön raporttia kirjoitetaan, niin samalla tehdään myös toiminnallista tuotetta. Toiminnallisissa

opinnäytetöissä korostuu opinnäytetyön tekijän tekeminen, ammatilliset taidot ja käytännön osaaminen. Toiminnallisen opinnäytetyön tekemisen aikana opinnäytetyön tekijä pääsee käyttämään opinnäytetyössä luovuutta, ongelmanratkaisutaitoja sekä luomaan mahdollisesti uusia käytäntöjä ja tuottamaan uutta tietoa. (Vilka & Airaksinen 2003, 69.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä laadittava käytännön toimintaan liittyvä konkreettinen tuote voi olla ohjeistus, ohje, opas tai ohjelma. Lisäksi se voi olla yhtä lailla myös kirja, tietopaketti, portfolio, messuosaston toteuttaminen tai jonkin tapahtuman järjestäminen. Toiminnallisessa opinnäytetyössä konkreettinen tuote tehdään jollekin tai jonkun käytettäväksi, ja se voidaan tehdä eri kohderyhmien käyttöön, jotka voivat määräytyä esimerkiksi iän, koulutuksen, ammattiaseman tai toimeksiantajan tavoitteiden ja toiveiden mukaisesti. Kohderyhmä määrittelee sen, minkä sisältöinen opinnäytetyössä tehtävä konkreettinen tuote on. (Vilka & Airaksinen 2003, 9, 38–40, 51.) Kuten edellisessä kappaleessa todettiin, tutkimusraportin kirjoittaminen ja toiminnallisen tuotteen tekeminen ovat vuorovaikutuksessa keskenään, kuten myös tässä opinnäytetyössä. Tutkimusaineiston tarkastelun ja teorian kirjoittamisen yhteydessä tehdään samaan aikaan konkreettista tuotetta eli laaditaan toimeksiantajayrityksen johdon käyttöön tilinpäätösanalyysiä (luku 7) ja Excel-analysointityökalua (luku 6). Opinnäytetyössä Microsoft Excel-laskentataulukko-ohjelmalla laadittuun analysointityökaluun syötetyt tiedot ja tunnusluvut ovat samoja kuin tilinpäätösanalyysissä käytetyt tiedot ja tunnusluvut.

3 TILINPÄÄTÖKSEN PERUSTEKIJÄT

3.1 Kirjanpitovelvollisuus ja tilikausi

Kirjanpitolaissa (KPL) säädetään kirjanpitovelvollisuudesta, liiketapahtumien kirjaamisesta ja kirjanpitoaineistosta, tilinpäätöksestä sekä konsernitilinpäätöksestä. Kirjanpitolaissa on säädetty, että osakeyhtiöt ovat kirjanpitovelvollisia (Kirjanpitolaki 1336/1997, 1 luku 1 §). Osakeyhtiöiden tilinpäätöstä ja sen esitystapaa kirjanpitolain

lisäksi sääntelee kirjanpitoasetus (KPA), pien- mikroyritysasetus (PMA), Kirjanpitolautakunnan yleisohjeet (KILA) sekä osakeyhtiölaki (OYL) (ST-Akatemia Oy & Suomen Tilintarkastajat 2020).

Kirjanpitovelvollisen on merkittävä liiketapahtumat kirjanpitoonsa. Liiketapahtumia ovat menot, tulot, rahoitustapahtumat sekä näiden liiketapahtumien oikaisu- ja siirtoerät. Liiketapahtumat tulee merkitä kirjanpitoon sille kirjanpitotilille, jolle se asian mukaan kuuluu. Kirjanpitoon kirjatuista liiketapahtumista johdetaan tilinpäätös. (Kirjanpitolaki 2 luku 1–2 §.)

Tilinpäätös tulee laatia jokaiselta tilikaudelta ja tilikausi on pituudeltaan 12 kuukautta. Tilikauden pituudesta voidaan poiketa silloin, kun liiketoimintaa aloitetaan, liiketoimintaa lopetetaan tai jos tilinpäätöksen ajankohtaa muutetaan, mutta kuitenkin niin, että tilikausi ei ylitä 18 kuukautta. (Kirjanpitolaki 1 luku 4 §, 3 luku 1 §.)

3.2 Tuloslaskelma

Tilinpäätöksen tavoitteena on antaa oikea ja riittävä kuva kirjanpitovelvollisen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (Kaisanlahti, Leppiniemi & Leppiniemi 2021, 14; Kirjanpitolaki 3 luku 2 §). Tilinpäätös sisältää aina tuloslaskelman, joka kertoo tuloksen muodostumisesta (Kirjanpitolaki 3 luku 1 §). Tuloslaskelma kertoo, miten yrityksen tulos on tilikaudelta muodostunut eli tuloslaskelmassa on yrityksen tilikaudella tapahtuneet tuotot sekä kulut (Siikavuo 2016, 49). Tilikauden tuotot ja kulut laaditaan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti, mikä tarkoittaa sitä, että tuotot ja kulut jaksotetaan sille tilikaudelle, jossa ne syntyvät riippumatta siitä, milloin ne maksetaan (Koski 2017, 53).

Tuloslaskelma voidaan laatia kululajikohtaisesti (liite 1) tai toimintokohtaisesti. Lähökohtaisesti osakeyhtiöt laativat tuloslaskelman kululajikohtaisena. Kululajikohtaisessa tuloslaskelmassa kulut ovat jaettu kululajeihin. Kululajeja ovat materiaalit ja palvelut, henkilöstökulut, poistot ja arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut. Kun nämä kulut vähennetään liiketoiminnan tuotoista, saadaan liikevoitto tai -tappio. (ST-Akatemia Oy & Suomen Tilintarkastajat 2020.) Liikevoitto tai -tappio kertoo

yrittäjän varsinaisen liiketoiminnan tuloksesta. Tämän jälkeen tuloslaskelmassa liikevoitosta tai -tappiosta vähennetään rahoittajien saamat korvaukset, mahdolliset tilinpäätössiirrot (poistoero ja verotusperusteiset varaukset) sekä verottajan saamat verot. Näiden vähennysten jälkeen tuloslaskelman viimeiseksi riviksi jää tieto tilikauden voitosta tai tappiosta. Tämä on yrityksen omistajalle jäävä osuus. Tilikauden voitto tai tappio on omistajan omaa pääomaa ja merkitään taseessa vastattavaa puolelle. (Kaisanlahti ym. 2021, 105–106, 118, 136.)

3.3 Tase

Tilinpäätös sisältää aina taseen, joka kertoo tilinpäätöspäivän taloudellisesta asemasta (Kirjanpitolaki 3 luku 1 §). Tase kuvaa yrityksen tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa (Kirjanpitolaki 3 luku 1 §) eli toisin sanoen sieltä saa tiedon yrityksen tilinpäätöshetken varallisuudesta (Koski 2017, 55). Taseeseen kuuluu kaksi puolta, jotka ovat vastaavaa (liite 2) ja vastattavaa (liite 3) (Heikinmatti ym. 2017, 28–30).

Taseen vastaava puoli kertoo yrityksen varat eli liiketoimintaan sitoutuneet pääomat. Vastaavan puolen erät ovat taseessa siinä järjestyksessä, kuinka ne saadaan parhaiten muutettua rahaksi toisiinsa nähden. Heikoimmin rahaksi muutettavat erät ovat ensimmäisinä ja parhaiten rahaksi muutettavat erät ovat viimeisinä. Taseen vastaava puoli koostuu pysyvistä vastaavista ja vaihtuvista vastaavista. Pysyvissä vastaavissa on aineettomat hyödykkeet, aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset. Aineettomia hyödykkeitä ovat esimerkiksi tietokoneohjelmat ja aineellisia hyödykkeitä puolestaan ovat esimerkiksi koneet sekä laitteet. Pysyvien vastaavien sijoitukset ovat esimerkiksi tytäri- tai yhteisyritysten osakkeet. Vaihtuvissa vastaavissa on vaihto-omaisuus, joka on myytäväksi tarkoitettuja hyödykkeitä. Vaihtuvissa vastaavissa on myös lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat- ja pankkisaamiset. (Heikinmatti ym. 2017, 27; Koski 2017, 55–56.)

Taseen vastattava puoli kertoo yrityksen rahoituslähteet eli miten yrityksen liiketoimintaan sitoutuneet pääomat on rahoitettu. Taseen vastattavaa puolella on oma pääoma ja vieras pääoma. Omaa pääomaa ovat osakepääoma, erilaiset rahastot, edellisten tilikausien voitot tai tappiot sekä juuri valmistuneen tilikauden voitto tai tappio.

Vierasta pääomaa ovat esimerkiksi lainat rahoituslaitoksille ja ostovelat. Vieras pääoma jaetaan pitkä- ja lyhytaikaiseen pääomaan. (Heikinmatti ym. 2017, 27; Koski 2017, 55–57.)

3.4 Liitetiedot

Tilinpäätös sisältää taseen ja tuloslaskelman liitteenä olevat tiedot eli liitetiedot (Kirjanpitolaki 3 luku 1 §). Liitetiedoissa on mahdollista selvittää ja eritellä taseessa, tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmassa olevia eriä. Liitetiedoissa voidaan esittää myös muita tietoja, jotka ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. (Kaisanlahti ym. 2021, 53.) Kirjanpitovelvollisen, joka on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö, tulee laatia myös rahoituslaskelma sekä rahoituslaskelman liitteenä olevat tiedot (Kirjanpitolaki 3 luku 1 §).

3.5 Toimintakertomus

Tilinpäätökseen on myös liitettävä toimintakertomus, mikäli kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö, sellainen kirjanpitovelvollinen osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys, tai kirjanpitovelvollinen on yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö (Kirjanpitolaki 3 luku 1 §).

Yleisen edun kannalta merkittävänä yhteisöinä pidetään esimerkiksi pörssiyhtiöitä, luottolaitoksia ja vakuutusyhtiöitä (Siikavuo 2016, 134). Suuryrityksiä ovat sellaiset kirjanpitovelvolliset, joilta ylittyy päätyneeltä tilikaudelta ja sitä välittömästi edeltäneeltä tilikaudelta vähintään kaksi suuryrityksille määriteltyä raja-arvoa. Suuryritysten raja-arvot ovat taseen loppusumma 20 000 000 euroa, liikevaihto 40 000 000 euroa ja tilikauden aikana keskimäärin 250 henkilöä palveluksessa. Pienyrityksiä ovat sellaiset kirjanpitovelvolliset, joilta ylittyy päätyneeltä tilikaudelta sekä sitä välittömästi edeltäneeltä tilikaudelta enintään yksi pienyrityksille määritelty raja-arvo. Pienyritysten raja-arvot ovat taseen loppusumma 6 000 000 euroa, liikevaihto 12 000 000 euroa ja tilikauden aikana keskimäärin 50 henkilöä palveluksessa. Mikroyrityksiä ovat sellaiset kirjanpitovelvolliset, joilta ylittyy päätyneeltä tilikaudelta sekä sitä välittömästi edeltäneeltä tilikaudelta enintään yksi mikroyrityksille määritelty raja-arvo.

Mikroyritysten raja-arvot ovat taseen loppusumma 350 000 euroa, liikevaihto 700 000 euroa ja tilikauden aikana keskimäärin 10 henkilö palveluksessa. (Kirjanpitolaki 1 luku 4 a §, 4 b §, 4 c §.)

4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

4.1 Tilinpäätösanalyysin tarkoitus

Tilinpäätöksen analysoinnilla eli tilinpäätösanalyysillä saadaan selville, millainen on yrityksen taloudellinen tila. Taloudellisen tilan arvioinnin lisäksi tilinpäätösanalyysillä on myös merkityksensä yrityksen päätöksentekotilanteissa. Yrityksen tilinpäätösanalyysi on tarpeellinen myös sen sidosryhmille, joita ovat esimerkiksi sijoittajat, lainantajat, tavarantoimittajat, asiakkaat ja viranomaiset. (Kallunki 2014, 13, 19.)

Yritys tekee taloudellisia päätöksiään valitsemansa strategian pohjalta. Tilinpäätösanalyysin avulla yritys saa informaatiota siitä, miten yrityksen strategia on taloudellisesta näkökulmasta onnistunut. (Ala-Risku 2021.) Koska tilinpäätösanalyysissä tarkastellaan vain yrityksen taloudellisia tietoja, eikä esimerkiksi yrityksen operatiivisia tietoja, niin tilinpäätösanalyysin avulla ei saada yrityksestä taloudellista kokonaiskuvaa. Vaikka tilinpäätösanalyysi on erinomainen keino yrityksen taloudellisen tilan arviointiin, niin tilinpäätösanalyysissä on myös otettava huomioon tiettyjä asioita, jotka voivat vaikeuttaa analyysin tulkintaa. Tilinpäätösanalyysin tulkintaa haittaavia tekijöitä ovat esimerkiksi tilinpäätösten vertailukelpoisuus eri tilikausien välillä. Samoin tilinpäätösten vertailukelpoisuus eri yritysten kesken voi olla hankalaa. (Accounting Tools www-sivut 2021.) Yrityksen sisäinen vertailukelpoisuus eri tilikausien kesken voi vaikeutua, mikäli yritys muuttaa kirjanpidon liiketapahtumien kirjaustapaa eri tilikausien välissä (Accounting Tools www-sivut 2021).

Kuten edellä todettiin, ovat tilinpäätös ja sen perusteella laadittu tilinpäätösanalyysi yritykselle tärkeitä tietolähteitä yrityksen liiketoimintaan liittyvissä päätöksissä. Siksi

on erittäin tärkeää, että tilinpäätös esitetään oikein ja riittävän tarkasti, jotta voitaisiin välttyä väärintulkinnoilta. (Gabrić 2017.)

4.2 Tilinpäätöksen oikaisu

Tilinpäätöksen oikaisulla tilinpäätösanalyysissä tavoitellaan sitä, että oikaisulla saadaan yrityksen eri vuodet sekä yritykset keskenään vertailukelpoisiksi. Tuloslaskelman oikaisulla pyritään saamaan liiketoiminnan volyyymi ja kannattavuus vertailukelpoiseksi. Taseen oikaisulla pyritään saamaan yrityksen taloudellinen asema vertailukelpoiseksi. (Heikinmatti ym. 2017, 18, 31.)

Yritystutkimus ry on tehnyt ohjeen nimeltä Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi, jossa ohjeistetaan yksityiskohtaisesti tilinpäätöksen oikaisemisesta tilinpäätösanalyysissä. Ohjeessa on sanallisen ohjeistuksen lisäksi myös laskentakaavat oikaistusta tuloslaskelmasta (liite 4) ja taseesta (liite 5). (Heikinmatti ym. 2017.) Taloushallintoliiton asiantuntija Ari Lahdenkauppi (2018) kuitenkin neuvoo, että tilinpäätöksen oikaiseminen voidaan laatia myös yksinkertaisemmin. Hänen mukaansa läheskään kaikkien pienten ja keskisuurten yritysten ei tarvitsisi välttämättä noudattaa tunnuslukujen laskennassa jokaista tilinpäätösanalyysiin liittyvää oikaisua, koska kaikkien yritysten tuloslaskelmissa ja taseissa ei ole Yritystutkimus ry:n esittämiä kaikkia asioita. Oikaisutavaa ei juurikaan ole silloin, kun yrityksessä on kirjanpidon riittävät jaksotukset suoritettu kuukausittain. Näin ollen tuloslaskelmasta ja taseesta saadaan riittävän oikea kuva yrityksen tuloksesta ja taloudellista tilasta. Yleensä pienyrityksissä tarve oikaisulle voi olla omistajan palkkaan liittyvä oikaisu.

Palkkakorjaus on tarpeen yritysten vertailtavuuden vuoksi, sillä eri yhtiömuodoissa omistajien palkkaa käsitellään eri tavoin. Osakeyhtiöiden osalta palkkakorjaus tehdään, mikäli tuloslaskelman henkilöstökuluissa ei ole omistajien palkkakuluja ja omistajien työpanos yrityksessä on ilmeinen. Jos yrityksessä on omistajia useampia ja he kuuluvat samaan talouteen, voidaan palkkakorjaus henkilöä kohden pienentää, esimerkiksi pienennetään 50 % henkilöä kohden. Palkkakorjaus on kannattavuutta huonontava oikaisu, koska se lisätään tuloslaskelman henkilöstökuluihin. (Heikinmatti ym. 2017, 20–21.) Palkkakorjaus tehdään yrityksen liikevaihdon mukaan (taulukko 1).

Taulukko 1. Palkkakorjaus liikevaihdon mukaan (Heikinmatti ym. 2017, 21)

Liikevaihto (12 kk) €	Palkkakorjaus/henkilö €
100 000–500 000	30 000
> 500 000	50 000

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajayrityksen tarkastelun kohteena olevassa vuoden 2020 tilinpäätöksessä ei tuloslaskelmassa eikä taseessa ole oikaistavaa.

5 TILINPÄÄTÖSANALYYSIN TUNNUSLUVUT

Tilinpäätösanalyysissä yrityksen taloudellista tilaa arvioidaan siten, että yrityksen tilinpäätöksestä lasketaan erilaisia tunnuslukuja, joita ovat 1) kannattavuus, 2) maksuvalmius, 3) vakavaraisuus, 4) toiminnan laajuus ja 5) tehokkuus. Tunnuslukuja ei yleensä kannata käyttää kaikkia, vaan tunnusluvuiksi valitaan yritykseen sopivimmat tunnusluvut. Yrityksessä tunnuslukuja verrataan toisiinsa useampana vuotena, jotta yritys pystyisi analysoimaan taloudellista kehityssuuntaansa paremmin. Yrityksen tunnuslukuja voidaan verrata myös saman toimialan yritysten tunnuslukuihin. (Vilkkumaa 2010, 43–44.)

5.1 Yrityksen kannattavuus

Yrityksen kannattavuus on liiketoiminnan perusedellytys (Heikinmatti ym. 2017, 63) ja sitä pidetään yrityksen tärkeimpänä edellytyksenä (Alma Talentin www-sivut 2021). Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiön tarkoituksena on tuottaa voittoa omistajilleen (Osakeyhtiölaki 624/2006, 1 luku 5 §), ja mikäli yrityksellä on heikko kannattavuus, alkaa se tuottaa tappiota, mikä puolestaan vähentää yrityksen omaa pääomaa. Mikäli yrityksen huono kannattavuus jatkuu pitkään, niin yrityksen oma pääoma loppuu ja liiketoiminta joudutaan ennen pitkää lopettamaan. (Alma Talentin www-sivut 2021.) Kannattavuuden perustana on liikevaihto, jota yritykseen tuovat maksavat asiakkaat. Yrityksen on kuitenkin huolehdittava siitä, etteivät asiakkaiden kanssa tehdyt kaupat ole yritykselle tappiollisia. (Niskavaara 2017, 69.)

Kannattavuutta mitataan 1) absoluuttisesti tai 2) suhteellisesti. Absoluuttinen mittaus on yksinkertaisimmillaan sitä, että liiketoiminnan tuotoista vähennetään liiketoiminnan kulut, jolloin saadaan voitto. (Heikinmatti ym. 2017, 63.)

Absoluuttista kannattavuutta mittaavat tunnusluvut ovat esimerkiksi

- käyttökate,
- liikevoitto,
- tulos ennen veroja,
- tilikauden tulos tai
- vapaa kassavirta.

Absoluuttisilla kannattavuuden tunnusluvuilla on rajalliset käyttömahdollisuudet, koska yrityksen koko ei pysy samana vuodesta toiseen ja koska yritysten koot ovat keskenään erilaisia. Suhteelliset kannattavuuden tunnusluvut ovat parempia vertailtavuuden kannalta. (Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen 2014, 67.)

Suhteellisissa kannattavuuden tunnusluvuissa laskennalliset luvut suhteutetaan joko liikevaihtoon tai pääomaan. Liikevaihtoon suhteutettuja tunnuslukuja ovat

- myyntikate-,
- käyttökate-,
- liiketulos-,
- rahoitustulos-,
- nettotulos- ja
- kokonaistulos-%. (Alma Talentin www-sivut 2021.)

Pääomaan suhteutettuja suhteellisen kannattavuuden tunnuslukuja ovat

- oman pääoman tuotto-% eli ROE,
- sijoitetun pääoman tuotto-% eli ROCE sekä
- kokonaispääoman tuotto-% eli ROA. (Alma Talentin www-sivut 2021.)

5.1.1 Liiketulos-%

Liiketulos on tuloslaskelman välitulos. Mikäli osakeyhtiön on tarvinnut oikaista tuloslaskelmaa, niin silloin liiketulos on oikaistun tuloslaskelman välitulos. Liiketulos kertoo, paljonko varsinaisen liiketoiminnan tuotoista jää jäljelle, ennen kuin niistä on vähennetty rahoituserät (korkotuotot ja -kulut sekä rahoitustuotot ja -kulut) ja verot. Liiketulos suhteutetaan liiketoiminnan tuottoihin, joita ovat liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot. Tulokseksi saadaan liiketulos-%, joka on käyttökelpoinen yrityksen kehityksen seuraamiseen, mutta myös saman toimialan yritysten vertailuun. (Alma Talentin www-sivut 2021; Heikinmatti ym. 2017, 64.) Yritysten erilainen alihankintojen käyttö vaikeuttaa katevertailua, joten liiketulos-% on parempi tunnusluku silloin, kun yrityksiä verrataan keskenään (Alma Talentin www-sivut 2021). Alla kuvaus liiketulos-% laskentakaavasta (kuvio 2).

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot}} \times 100$$

Kuvio 2. Liiketulos-% laskentakaava (Heikinmatti ym. 2017, 64)

Liiketulos-% kertoo yrityksen operatiivisesta kannattavuudesta. Liiketulos-%:ssa ei ole mukana rahoituskuluja, joten kaikki yritykset riippumatta yritysten velkaisuudesta, ovat tasavertaisia toisiinsa nähden. Yrityksen pääoman määrä määrittelee sen, kuinka korkea liiketulos-%:n tulee olla, jotta se voidaan katsoa hyväksi liiketulos-%:ksi. Eli jos yrityksellä on paljon omaa pääomaa, pitää liiketulos-% olla korkeampi, kuin mitä sen tarvitsisi olla vähemmällä pääomalla. (Alma Talentin www-sivut 2021.) Yritystutkimus ry on kuitenkin antanut viitteelliset ohjearvot liiketulos-% tulkintaan (taulukko 2).

Taulukko 2. Liiketulos-% viitteelliset ohjearvot (Heikinmatti ym. 2017, 65)

Liiketulos-%	Tulkinta
yli 10 %	hyvä
5–10 %	tydyttävä
alle 5 %	heikko

5.1.2 Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE)

Sijoitetun pääoman tuotto-% pidetään yhtenä tärkeimpänä tilinpäätösanalyysin tunnusluvuista. Se on yleisimmin käytetty ja usein myös parhaana pidetty kannattavuuden tunnusluku. (Alma-Talentin www-sivut 2021; Lahdenkauppi 2018.) ”Sijoitetun pääoman tuotto-% mittaa suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle, korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle” (Heikinmatti ym. 2017, 68). Mikäli yrityksen tilikausi on ollut muuta kuin 12 kuukauden ajanjakso, pitää laskentakaavassa oleva osoittaja jakaa tilikauden pituudella ja kertoa 12:lla ennen kuin tunnuslukua lasketaan. Laskentakaavan nimittäjä on keskiarvo tilikauden alusta ja lopusta. Tilikauden alun sijoitettu pääoma on sama, kuin edellisen tilikauden lopun sijoitettu pääoma. (Alma-Talentin www-sivut 2021; Heikinmatti ym. 2017, 68, 98; Lahdenkauppi 2018.) Mikäli yrityksen juuri päättyneen tilikauden ja edellisen tilikauden sijoitetussa pääomassa ei ole suurta eroa, voidaan sijoitettu pääoma laskea juuri päättyneen tilikauden luvusta (Lahdenkauppi 2018). Alla kuvaus sijoitetun pääoman laskentakaavasta (kuvio 3), sijoitetun korollisen vieraan pääoman laskentakaavasta (kuvio 4) sekä sijoitetun pääoman tuotto-% laskentakaavasta (kuvio 5).

$$\text{Sijoitettu pääoma} = \text{Oikaistu oma pääoma} + \text{sijoitettu korollinen vieras pääoma}$$

Kuvio 3. Sijoitetun pääoman laskentakaava (Heikinmatti ym. 2017, 67)

$$\begin{array}{l}
 \text{Pääomalainat} \\
 + \text{Lainat rahoituslaitoksilta} \\
 + \text{Takaisinlainat} \\
 + \text{Sisäiset velat (pitkäaikainen)} \\
 + \text{Muut pitkäaikaiset velat} \\
 + \text{Korolliset lyhytaikaiset velat} \\
 + \text{Muut sisäiset korolliset lyhytaikaiset velat} \\
 \hline
 = \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma}
 \end{array}$$

Kuvio 4. Sijoitetun korollisen vieraan pääoman laskentakaava (Heikinmatti ym. 2017, 67)

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Kuvio 5. Sijoitetun pääoman tuotto-%:n laskentakaava (Heikinmatti ym. 2017, 67)

Sijoitetun pääoman tunnusluku kertoo, miten yritys on tuottanut tuottoa yritykseen sitoutuneelle pääomalle. Vähimmäistuottovaatimuksena yleensä pidetään yrityksen vieraalle pääomalle maksamaa korkoa. Tunnusluku sopii hyvin saman toimialan, mutta myös eri toimialan yritysten vertailuun. (Alma Talentin www-sivut 2021.) Sijoitetun pääoman tuotto-%:n tulkintaan on viitteelliset ohjearovot (taulukko 3).

Taulukko 3. Sijoitetun pääoman tuotto-%:n viitteelliset ohjearovot (Alma Talentin www-sivut 2021)

Sijoitetun pääoman tuotto-%	Tulkinta
yli 15 %	erinomainen
10–15 %	hyvä
6–10 %	tydyttävä
3–6 %	välttävä
alle 3 %	heikko

Tunnusluvun kehityksen seuraamista yrityksen sisällä vaikeuttaa sellaiset investoinnit, jotka ovat sitoneet yrityksen pääomaa, mutta jotka eivät ole vielä tuottaneet tuloa. Yritysten välistä vertailua hankaloittaa se, ettei yrityksistä ole välttämättä sellaista luotettavaa tietoa saatavilla, jotta korollisen ja korottoman vieraan pääoman määrä olisi tiedossa. (Alma Talentin www-sivut 2021.)

5.2 Yrityksen maksuvalmius

Maksuvalmius tarkoittaa sitä, että kuinka hyvin yritys pystyy suoriutumaan maksuvelvoitteistaan. Yrityksellä on riittävä maksuvalmius silloin, kun se pystyy suorittamaan kaikki maksunsa kassassa olevalla rahallaan tai nopeasti rahaksi muutettavalla

omaisuudellaan. Silloin kun rahaa on riittävästi, ei yrityksen tarvitse turvautua lyhytaikaiseen velkaan tai maksaa viivästyskorkoja. Maksuvalmiuden tunnuslukuja ovat quick ratio ja current ratio. (Kallunki 2014, 123.)

5.2.1 Quick ratio

Quick ratio -tunnusluku mittaa sitä, kuinka hyvin yritys selviytyy lyhytaikaisista veloistaan pelkästään rahoitusomaisuudellaan. Rahoitusomaisuutta pitäisi toisin sanoen olla vähintään niin paljon kuin mitä yrityksellä on lyhytaikaista velkaa. Quick ratio saadaan siten että, rahoitusomaisuus suhteutetaan lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan, josta on vähennetty lyhytaikaiset saadut ennakot. (Alma Talentin www-sivut 2021; Heikinmatti 2017, 74; Lahdenkauppi 2018.) Rahoitusomaisuutta ovat lyhytaikaiset saamiset, rahat ja pankkisaamiset sekä rahoitusarvopaperit (Alma Talentin www-sivut 2021). Alla kuvaus quick ratio -tunnusluvun laskentakaavasta (kuvio 6).

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma - lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Kuvio 6. Quick ratio -tunnusluvun laskentakaava (Alma Talentin www-sivut 2021)

Quick ratio -tunnusluvulla tavoitellaan lukua 1, mikä lukuna tarkoittaa sitä, että yrityksen rahoitusomaisuus kattaa lyhytaikaisten velkojen määrän. Quick ration kehitystä suositellaan seurattavan yrityksessä sisäisesti. Tunnusluku soveltuu hyvin myös samalla toimialalla toimivien yritysten vertailuun. (Alma Talentin www-sivut.) Quick ration tulkintaan on viitteelliset ohjeet (taulukko 4).

Taulukko 4. Quick ratio -tunnusluvun viitteelliset ohjearvot (Alma Talentin www-sivut 2021)

Quick ratio	Tulkinta
yli 1,5	erinomainen
1–1,5	hyvä
0,5–1	tydyttävä
0,3–0,5	välttävä
alle 0,3	heikko

5.2.2 Current ratio

Current ratio -tunnusluvulla mitataan myös yrityksen maksuvalmiutta kuten quick ratio -tunnusluvulla, mutta pidemmällä tarkasteluperspektiivillä. Current ratioissa lasketaan otetaan mukaan myös vaihto-omaisuus. Ajatuksena on se, että myös vaihto-omaisuus olisi luonteeltaan nopeasti rahaksi muutettavaa. Vaihto-omaisuuden arvioimiseen liittyy kuitenkin epävarmuus, koska vaihto-omaisuuden arvosta ei ole täyttä varmuutta. Tämä on hyvä tiedostaa, kun current ratiota tulkitaan. (Heikinmatti 2017, 75.) Alla kuvaus current ratio -tunnusluvun laskentakaavasta (kuvio 7).

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kuvio 7. Current ratio -tunnusluvun laskentakaava (Heikinmatti ym 2017, 75)

Current ratiota voidaan vertailla saman toimialan yritysten kesken, mutta myös eri toimialalla toimivien yritysten kesken. Current ratio on quick ratio -tunnuslukua parempi tunnusluku eri toimialalla toimivien yritysten vertailuun. (Alma Talentin www-sivut 2021.) Current ration tulkintaan on viitteelliset ohjearvot (taulukko 5).

Taulukko 5. Current ratio -tunnusluvun viitteelliset ohjearvot (Alma Talentin www-sivut 2021)

Current ratio	Tulkinta
yli 2,5	erinomainen
2–2,5	hyvä
1,5–2	tydyttävä
1–1,5	välttävä
alle 1	heikko

5.3 Yrityksen vakavaraisuus

Yrityksen vakavaraisuudella tarkoitetaan sitä, mikä on yrityksen oman pääoman suhde koko käytössä olevaan pääomaan nähden. Yrityksellä on hyvä vakavaraisuus silloin, kun sen oman pääoman määrä on riittävän suuri suhteessa yrityksen käytössä olevaan pääomaan. Riittävän suuri oman pääoman määrä suhteessa käytössä olevaan pääomaan antaa yritykselle kantokykyä huonon taloudellisen ajan varalle. (Vilkkumaa 2010, 50.) Yrityksen hyvällä kannattavuudella ei pelkästään pystytä pitämään yritystä pystyssä, vaan siihen tarvitaan myös hyvää rahoitusta eli pääomaa. Voitollinenkin yritys voi joutua vaikeuksiin, jos sillä on heikko kannattavuus ja paljon velkaa. Yritys ei tällöin pysty pitkällä aikavälillä suoriutumaan rahoituksellisista velvoitteistaan, joita ovat esimerkiksi lainojen lyhennykset ja niiden korot. (Alma Talentin www-sivut 2021.)

5.3.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste on vakavaraisuutta mittaava tunnusluku. Omavaraisuusaste mittaa sitä, kuinka hyvin yritys sietää tappioita ja sitä, miten hyvin yritys kykenee selviytymään pitkällä aikavälillä sitoumuksistaan. Tunnusluku näyttää sen, mikä osuus yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Yrityksen liiketoiminta on sitä vaakaammalla pohjalla, mitä suurempi omavaraisuusaste on. (Alma Talentin www-sivut; Lahdenkauppi 2018.) Alla kuvaus omavaraisuuden laskentakaavasta (kuvio 8).

$$\text{Omavaraisuusaste-\%} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Kuvio 8. Omavaraisuusasteen laskentakaava (Heikinmatti ym. 2017, 69)

Omavaraisuusaste kuvaa yrityksen taloudellisten puskureiden tasoa mahdollisia tappioita vastaan. Yrityksen liian alhainen omavaraisuusaste voi kertoa siitä, että yritys voi kaatua jopa yhden tappiollisen vuoden jälkeen. Yritys voi toimia myös alhaisella omavaraisuusasteella silloin, jos yrityksen kannattavuus on kohtuullinen ja se pysyy vakaana, eikä yritykselle synny tappiota. Alhainen omavaraisuusaste on kuitenkin riski yritykselle varsinkin silloin, jos yrityksen kannattavuus syystä tai toisesta heikentyy. Omavaraisuusasteen tulkinnassa tulee huomioida yrityksen ikä, sillä nuoret yritykset ovat usein velkaantuneempia ja siten omavaraisuusaste on usein alhaisempi kuin yrityksillä, jotka ovat toimineet pidempään. (Alma Talentin www-sivut 2021.) Omavaraisuusasteen tulkintaan on viitteelliset ohjeavot (taulukko 6).

Taulukko 6. Omavaraisuusasteen viitteelliset ohjeavot (Alma Talentin www-sivut 2021)

Omavaraisuusaste, %	Tulkinta
yli 50 %	erinomainen
35–50 %	hyvä
25–35 %	tydyttävä
15–25 %	välttävä
alle 15 %	heikko

5.3.2 Nettovelkaantumisaste

Nettovelkaantumisaste kertoo siitä, kuinka velkaantunut yritys on. Tunnusluvulla saadaan selville, kuinka kauan yrityksen rahavarat (rahat ja rahoitusarvopaperit) riittävät korollisten velkojen maksuun ja riittääkö rahavarojen vähentämisen jälkeen oma pääoma vieraan pääoman maksamiseen. Nettovelkaantumisasteesta saatetaan käyttää myös englanninkielistä nimeä Net Gearing. (Alma-Talentin www-sivut 2021;

Vilkkumaa 2010, 51.) Nettovelkaantumisasteen (kuvio 9) ja korollisen vieraan pääoman (kuvio 10) laskentakaavat kuvattu alla.

$$\text{Nettovelkaantumisaste-\%} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma - rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}} \times 100$$

Kuvio 9. Nettovelkaantumisasteen laskentakaava (Heikinmatti ym. 2017, 71)

$$\begin{aligned} \text{Korollinen vieras pääoma} = & \text{Pitkäaikainen vieras pääoma ilman saatuja ennakoita} \\ & + \text{Korolliset lyhytaikaiset velat} \\ & + \text{Muut sisäiset Korolliset velat} \end{aligned}$$

Kuvio 10. Korollisen vieraan pääoman laskentakaava (Heikinmatti ym. 2017, 71)

Nettovelkaantumisasteen luku on sitä korkeampi, mitä suurempi on yrityksen velkaantuneisuus. Korkealla tasolla oleva nettovelkaantumisaste on yritykselle riski ja se saattaa huonontaa yrityksen kasvumahdollisuuksia, sillä yritys ei saa välttämättä rahoittajilta lisälainaa. (Alma Talentin www-sivut 2021.) Negatiivinen tunnusluku kertoo yrityksen nettovelattomuudesta. Silloin on kyse siitä, että yrityksellä ei ole korollista velkaa tai sitten se kertoo siitä, että yritys pystyy maksamaan korollisen velkansa yrityksen kassavaroista. (Alma Talentin www-sivut 2021; Heikinmatti ym. 2017, 71.) Nettovelkaantumisasteen tulkintaan on viitteelliset ohjeavot (taulukko 7).

Taulukko 7. Nettovelkaantumisasteen viitteelliset ohjeavot (Alma Talentin www-sivut 2021)

Nettovelkaantumisaste, %	Tulkinta
alle 10 %	erinomainen
10–60 %	hyvä
60–120 %	tydyttävä
120–200 %	välttävä
yli 200 %	heikko

5.4 Yrityksen toiminnan laajuus

Edellisissä kappaleissa esitettyjen yrityksen kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden lisäksi tilinpäätösanalyysissä voidaan laskea myös tunnuslukuja yrityksen toiminnan laajuudesta sekä tehokkuudesta (Alma Talentin www-sivut 2021). Yksi toiminnan laajuuden mittareista on liikevaihto ja sitä voidaan vertailla eri yritysten kesken. Liikevaihto on kuvaus liiketoiminnan myyntituotoista, jossa ei ole mukana mahdollisia alennuksia eikä arvonlisäveroa. Tilikauden liikevaihto löytyy tuloslaskelmasta. (Alma Talentin www-sivut 2021.)

Liikevaihdon kehitystä mitataan liikevaihdon kasvu -%:lla. Tämä tunnusluku saattaa voimakkaasti vaihdella esimerkiksi rakennusalalla, sillä liikevaihto voi sisältää kerta-suorituksia projektin valmistumisvuonna eli yritys tulouttaa projektin kerralla, eikä käytä osatuloutusta. (Alma Talentin www-sivut 2021.) Osatuloutus on kirjanpitoon tehtävää tuloutusta projektin valmiusasteen perusteella. Osatuloutus tulee kyseeseen silloin, kun yritys tekee pitkän valmistusajan hyödykkeitä, esimerkiksi rakentaa rakennuksia. Pitkä valmistusaika on lähtökohtaisesti silloin, kun projektin valmistuminen kestää yli 12 kuukautta. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 102.) Alla on liikevaihdon kasvu -%:n laskentakaava (kuvio 11).

$$\text{Liikevaihdon kasvu -\%} = \frac{\text{Liikevaihto (12 kk)} - \text{liikevaihto edellisellä tilikaudella (12 kk)}}{\text{Liikevaihto edellisellä tilikaudella (12 kk)}} \times 100$$

Kuvio 11. Liikevaihdon kasvu -%:n laskentakaava (Alma Talentin www-sivut 2021)

5.5 Yrityksen tehokkuus

Yrityksen tehokkuutta mittaavia tehokkuuslukuja kutsutaan myös kiertoaikojen tunnusluvuiksi. Kiertoaikojen tunnuslukuja ovat esimerkiksi myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajat. Kiertoaikojen tarkastelu antaa yritykselle mahdollisuuden tutkia toimintaa taloudellisen ja tehokkuuden näkökulmista. (Kallunki 2014, 128; Vilkkumaa

2010, 52.) Myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajoilla on vaikutuksensa myös kannattavuus-, maksuvalmius- ja vakavaraisuustunnuslukuihin (Vilkkumaa 2010, 52).

Myyntisaamisten kiertoaika kertoo siitä, kuinka kauan yrityksen liikevaihto on saamisina eikä yrityksen kassavaroissa. Yrityksen asiakkailleen antamat maksuajat vaikuttavat siihen, kuinka nopeassa ajassa asiakkaat maksavat laskunsa. Niin kauan, kuin asiakkaan lasku on maksamatta, yrityksellä on saamisia ja pääomaa on sitoutuneena yrityksen prosesseihin. Yritys saa parannettua maksuvalmiuttaan, kun se tehostaa myyntisaamistensa kiertoa. Yrityksellä on maksuvalmiuden kannalta tasapainoinen tilanne silloin, kun myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajat ovat lähellä toisiaan. Kiertoaikojen ei kuitenkaan tulisi olla kovin pitkiä, ettei yrityksen pääomia ole liian pitkää aikaa sitoutuneena prosesseihin. Myyntisaamisten kiertoajalle ei ole viitteellistä ohjearvoa, vaan sitä tulee tarkastella toimialalla vallitsevien maksuaikojen perusteella. Tunnusluku sopii tarkasteltavaksi samalla toimialalla olevien yritysten kesken. (Alma Talentin www-sivut 2021.) Alla on myyntisaamisten kiertoajan laskentakaava (kuvio 12).

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika, pv} = \frac{365 \times \text{myyntisaamiset}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}}$$

Kuvio 12. Myyntisaamisten kiertoajan laskentakaava (Alma Talentin www-sivut 2021)

Ostovelkojen kiertoaika kertoo siitä, että kuinka kauan yritys on käyttänyt ostojensa rahoitukseen tavarantoimittajien rahoitusta. Tunnusluku antaa tiedon siitä, kuinka monta päivää yrityksellä menee keskimäärin ostojensa maksuun. Tunnusluvulle ei ole viitteellisiä ohjearvoja, vaan sitä tarkastellaan yrityksen toimialalla yleisesti oleviin maksuaikoihin nähden. Mikäli yrityksen ostovelkojen kiertoaika poikkeaa huomattavasti toimialalla yleisesti käytetyistä maksuajoista, tulisi yrityksen tarkastella tarkemmin omaa taloudellista tilaansa. Yrityksen maksuvalmiuden heikentymisen merkki on silloin, jos ostovelkojen kiertoajat pidentyvät. Yrityksen kannattaa tavoitella sitä, että

ostovelkojen maksuaika on hieman pidempi kuin myyntisaamisten maksuaika. (Alma Talentin www-sivut 2021.) Alla on ostovelkojen kiertoajan laskentakaava (kuvio 13).

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika, pv} = \frac{365 \times \text{ostovelat}}{\text{Ostot} + \text{ulkopuoliset palvelut (12 kk)}}$$

Kuvio 13. Ostovelkojen kiertoajan laskentakaava (Heikinmatti ym. 2017, 73)

6 TILINPÄÄTÖSANALYYSIN EXCEL-ANALYSOINTITYÖKALU

Tässä opinnäytetyössä laaditulla tilinpäätösanalyysiin perustuvalla analysointityökälulla toimeksiantajayrityksen johto pystyy arvioimaan yrityksensä tulevien vuosien taloudellista tilaa. Analysointityökalussa on käytetty vuoden 2020 tilinpäätöstietoja kymmenen (10) kuukauden ajalta, joiden pohjalta toimeksiantajayrityksen vuoden 2020 tilinpäätösanalyysin tunnusluvut lasketaan.

Analysointityökalu on laadittu Excel-työkirjaan siten, että jokainen analysointiin tarvittava osa-alue on sijoitettu omalle välilehdelle, ja ne kytkeytyvät toisiinsa erilaisien laskentakaavojen ja viittausten avulla. Näiden ansiosta toimeksiantajayrityksen tarvitsee täyttää vain tulevien vuosien tilinpäätöstiedot kahdelle eri välilehdelle. Tunuslukujen laskentakaavoina on käytetty samoja laskentakaavoja, joita on käsitelty tämän opinnäytetyön teoriaosuudessa. Toimeksiantajayritykselle on tehty analysointityökaluun valmiiksi tilikaudet 2021–2030, johon toimeksiantajayritys voi tilikauden tiedot täyttää. Analysointityökalussa laskentakaavat ja otsikkorivit ovat suojattu Excel-laskentataulukko-ohjelman Suojaa taulukko -toiminnolla siten, että niihin ei pääse analysointityökalun käyttäjä vahingossa tekemään muutoksia. Tällä toimenpiteellä turvataan se, että laskentakaavat laskevat oikein ja toimivat. Suojaukseen ei ole laitettu salasanaa, joten analysointityökalun käyttäjä voi tarvittaessa ottaa suojauksen pois.

Tämä voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, jos toimeksiantajayrityksen on tarpeen lisätä tai poistaa analysointityökalussa olevia sarakkeita tai rivejä.

Analysointityökalussa ovat välilehdet (kuva 1): 1. Etusivu, 2. Yhteenveto, 3. Tunnusluvut, 3 Oikaistu tase, 4. Oikaistu tuloslaskelma, 5. Tase, 6. Tuloslaskelma sekä 7. Ohje.

Kuva 1. Excel-analysointityökalussa olevat välilehdet

Analysointityökalun Etusivu-välilehdellä (kuva 2) on toimeksiantajayritykselle tarkoitettu menettelyohje analysointityökalun käyttämiseen eli menettelyohje on kirjallinen ohjeistus siitä, kuinka toimeksiantajayrityksen tulee menetellä analysointityökalun käyttämisessä. Menettelyohjeen vieressä vasemmalla puolella on painike eri välilehdille, joihin menettelyohjeessa viitataan. Etusivu -välilehdestä kuva alla (kuva 2).

Menettelyohje työkalun käyttämiseen

1. Lue tuloslaskelman, taseen ja oikaistun tuloslaskelman täyttämistä ohje **Ohje** -välilehdeltä.
2. Täytä virallisesta tuloslaskelmasta tiedot **Tuloslaskelma** -välilehdelle.
3. Täytä virallisesta taseesta tiedot **Tase** -välilehdelle.
4. Täytä **Oikaistu tuloslaskelma** -välilehdelle palkkorjaus ohjeen mukaan.
HUOM! Tämä täytetään vain jos, omistajan/omistajien työpanos on ollut yrityksessä ilmeinen ja omistajan/omistajien palkka puuttuu **Henkilöstökuluista**.
Katso **Ohje -välilehti**.
5. Tarkista yrityksen taloudellinen tila **Tunnusluvut** -välilehdeltä tai **Yhteenveto** -välilehdeltä.
6. Seuraa yrityksesi taloudellisen tilan kehitystä **Yhteenveto** -välilehdeltä.
7. Painikkeista vasemmalla pääset sinne välilehdelle, johon tässä menettelyohjeessa viitataan.

Kuva 2. Etusivu-välilehti ja menettelyohje Excel-analysointityökalussa

6.1 Analysointityökalun Tuloslaskelma-välilehti

Analysointityökalun Tuloslaskelma-välilehdelle (kuva 3) analysointityökalun käyttäjä täyttää virallisesta tilinpäätöksestä tuloslaskelman tiedot. Tiedot täytetään analysointityökaluun siten, kuinka ne ovat myös virallisessa tilinpäätöksessä. Mikäli tilinpäätöksessä olevan luvun etumerkkinä on miinus, se luku laitetaan myös analysointityökaluun miinusmerkkisenä. Tuloslaskelma-välilehden laskentakaavat ja otsikkorivit ovat suojattu Excel-laskentataulukko-ohjelman Suojaa taulukko -toiminnolla siten, että analysointityökalun käyttäjä pystyy kirjoittamaan vain niihin soluihin, joihin tilinpäätöstiedot kuuluvat täyttää. Tarvittaessa Tuloslaskelma-välilehden Ohje-painikkeesta pääsee Ohje-välilehdelle, jossa on ohjeistus Tuloslaskelma-välilehden täyttämiseen. Tuloslaskelma-välilehdestä on kuva alla (kuva 3).

Tuloslaskelma		2021
Tilikausi		2021
LIKEVAIHTO		1 500 000,00 €
Valmiiden ja keskenäisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		0,00 €
Valmistus omaan käyttöön (+)		0,00 €
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00 €
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana		-800 000,00 €
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00 €
Ulkoiset palvelut		-500 000,00 €
Materiaalit ja palvelut yhteensä		-1 300 000,00 €
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		-70 000,00 €
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut		-9 000,00 €
Muut henkilöstösivukulut		-5 000,00 €
Henkilöstökulut yhteensä		-84 000,00 €
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		-12 000,00 €
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		0,00 €
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset		0,00 €
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-12 000,00 €

Kuva 3. Tuloslaskelma-välilehti Excel-analysointityökalussa

6.2 Analysointityökalun Tase-välilehti

Analysointityökalun Tase-välilehdelle (kuva 4) analysointityökalun käyttäjä täyttää virallisesta tilinpäätöksestä taseen tiedot. Tiedot täytetään analysointityökaluun siten, kuinka ne ovat myös virallisessa tilinpäätöksessä. Tase-välilehden laskentakaavat ja

otsikkorivit ovat suojattu Excel-laskentataulukko-ohjelman Suojaa taulukko -toiminnolla siten, että analysointityökalun käyttäjä pystyy kirjoittamaan vain niihin soluihin, joihin tilinpäätöstiedot kuuluvat täyttää. Tarvittaessa Tase-välilehden Ohje-painikkeesta pääsee Ohje-välilehdelle, missä Tase-välilehden täyttämistä ohjeistetaan. Tase-välilehdestä on kuva alla (kuva 4).

Tase		2021
Tilikausi		
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot		0,00 €
Aineettomat tavarat		0,00 €
Liikearvo		10 000,00 €
Muut aineettomat hyödykkeet		5 000,00 €
Ennakkomaksut		0,00 €
Aineelliset hyödykkeet		
Maa ja vesialueet		0,00 €
Rakennukset ja rakennelmat		0,00 €
Koneet ja kalusto		50 000,00 €
Muut aineelliset hyödykkeet		0,00 €
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		0,00 €
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		0,00 €
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		0,00 €
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		0,00 €
Saamiset omistusyhteisyrityksissä		0,00 €
Muut osakkeet ja osuudet		0,00 €
Muut saamiset		0,00 €

Kuva 4. Tase-välilehti Excel-analysointityökalussa

6.3 Analysointityökalun Oikaistu tuloslaskelma ja Oikaistu tase -välilehti

Analysointityökalun Oikaistu tuloslaskelma -välilehden (kuva 5) laskennalliset luvut muodostuvat sinne luotujen laskentakaavojen avulla Tuloslaskelma-välilehdeltä. Toimeksiantajayrityksen ei tarvitse tehdä Oikaistu tuloslaskelma -välilehdelle mitään paitsi silloin, jos omistajan/omistajien palkkaa on tarve korjata palkkakorjauksena. Palkkakorjaus tehdään silloin, jos omistajan/omistajien palkka ei ole henkilöstökuuluissa ja omistajan/omistajien työpanos on ollut ilmeinen (esitetty tarkemmin luvussa 4.2). Excel-analysointityökalussa Ohje-välilehdellä on ohjeistettu palkkakorjauksen suuruudesta. Tarvittaessa Oikaistu tuloslaskelma -välilehdellä on painike Ohje-välilehdelle, missä oikaistun tuloslaskelman täyttämistä ohjeistetaan. Mikäli

palkkakorjaus viedään oikaistuun tuloslaskelmaan, se viedään negatiivisena. Oikaistu tuloslaskelma -välilehdestä on kuva alla (kuva 5).

Oikaistu tuloslaskelma		2021
Tilikausi		
LIIKEVAIHTO (+)		0,00 €
Liiketoiminnan muut tuotot (+)		0,00 €
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ		0,00 €
Aine ja tarvikekäyttö (-)		0,00 €
Ulkopuoliset palvelut (-)		0,00 €
Henkilöstökulut (-)		0,00 €
Laskennallinen palkkakorjaus (-)		-50 000,00 €
Liiketoiminnan muut kulut (-)		0,00 €
Varaston lisäys/vähennys (-/+)		0,00 €
KATE		-50 000,00 €
Liiketoiminnan mukaiset poistot (-)		0,00 €
Liiketoiminnan arvonalennukset ovsyvien vastaavien hvödykkeistä (-)		0,00 €
1) Mikäli omistajan/omistajien palkka puuttuu henkilöstökuluista ja omistajan/omistajien työpanos on ollut ilmeinen, silloin lisätään palkka palkkakorjauksena.		-50 000,00 €
2) Palkkakorjaus syötetään negatiivisena.		0,00 €
3) Palkkakorjauksen suuruus on liikevaihdon mukaan. Katso Ohje -välilehti.		0,00 €
NETTOTUOTOT		-50 000,00 €
Satunnaiset tulot		0,00 €
Satunnaiset menot		0,00 €
Konserniin siirretyt voimat		0,00 €
KOKONAISLUOTO		-50 000,00 €
Poistoero		0,00 €
Verotusperusteinen tulos		0,00 €
Laskennallinen palkkakorjaus		50 000,00 €
Käyvän arvo		0,00 €

Kuva 5. Oikaistu tuloslaskelma-välilehti Excel-analysointityökalussa

Analysointityökalun Oikaistu tase -välilehden (kuva 6) laskennalliset luvut muodostuvat sinne luotujen laskentakaavojen avulla Tase-välilehdeltä. Toimeksiantajayrityksen ei tarvitse tehdä Oikaistu tase -välilehdelle mitään. Oikaistu tase on otettu analysointityökaluun mukaan siitä syystä, että oikaistussa taseessa on yhdisteltyjä eriä, joita käytetään tunnuslukujen laskemiseen. Oikaistu tase -välilehdestä kuva alla (kuva 6).

Oikaistu tase		2021
Tilikausi		
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Kehittämismenot		0,00 €
Liikearvo		0,00 €
Muut aineettomat hyödykkeet		0,00 €
Aineettomat oikeudet yhteensä		0,00 €
Maa- ja vesialueet		0,00 €
Rakennukset ja rakennelmat		0,00 €
Koneet ja kalusto		0,00 €
Muut aineelliset hyödykkeet		0,00 €
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		0,00 €
Sisäiset osakkeet ja osuudet		0,00 €
Muut osakkeet ja osuudet		0,00 €
Sisäiset saamiset		0,00 €
Muut saamiset ja sijoitukset		0,00 €
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä		0,00 €

Kuva 6. Oikaistu tase -välilehti Excel-analysointityökalussa

6.4 Analysointityökalun Tunnusluvut-välilehti

Analysointityökalun Tunnusluvut-välilehdellä (kuva 7) on toimeksiantajayrityksen tilinpäätösanalyysin tunnusluvut. Tunnusluvut muodostuvat sinne luotujen laskentakaavojen avulla ja laskentakaavat hakevat laskemiseen tarvittavat tiedot Oikaistu tase-, Oikaistu tuloslaskelma-, Tase- ja Tuloslaskelma-välilehdiltä. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat rakennettu siten, kun ne ovat esitetty tämän opinnäytetyön eri teoriaosuuksissa. Tunnuslukujen tulkitsemiseen on viitteellisiä ohjeita, joita on myös käsitelty tämän opinnäytetyön teoriaosuudessa (luvut 5.1, 5.2 ja 5.3). Ne on lisätty myös analysointityökaluun Tunnusluvut-välilehdelle. Tunnusluvut-välilehdestä kuva alla (kuva 7).

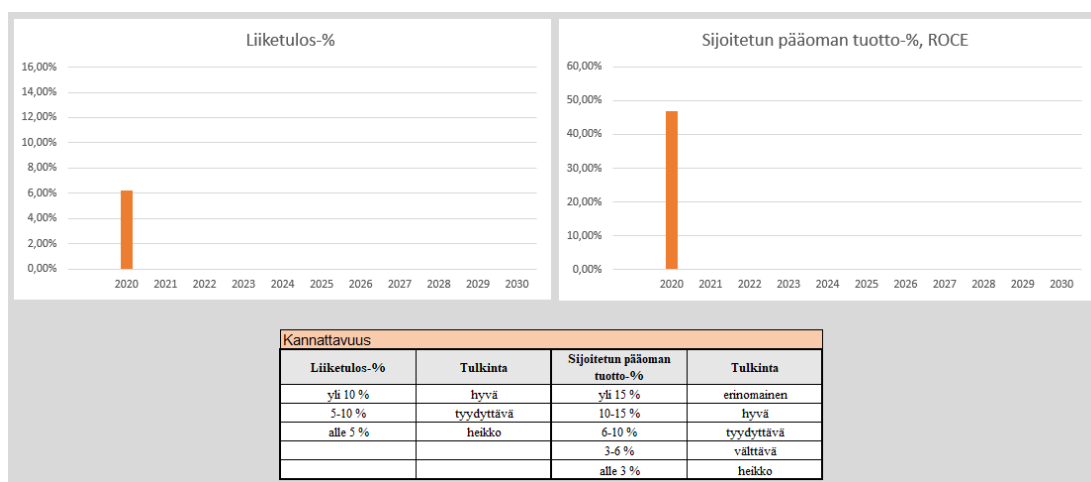
Tilinpäätösanalyysin tunnusluvut				
Tilikausi	2021	2022		
Kannattavuus				
Liiketulos-%	0,0 %	0,0 %		
Sijoitetun pääoman tuotto-%, ROCE	0,0 %	0,0 %		
Maksuvalmius				
Quick ratio	0,0	0,0		
Current ratio	0,0	0,0		
Vakavaraisuus				
Omavaraisuusaste, %	0,0 %	0,0 %		
Nettovelkaantumisaste, %	0,0 %	0,0 %		
Toiminnan laajuus				
Liikevaihto €	- €	- €		
Liikevaihdon kasvu-%	-100 %	0 %		
Tehokkuus				
Myyntisaamisten kiertoaika, pv	0	0		
Ostovelkojen kiertoaika, pv	0	0		
Tunnuslukujen tulkinta				
Kannattavuus				Maksu
Liiketulos-%	Tulkinta	Sijoitetun pääoman tuotto-%	Tulkinta	Qu
yli 10 %	hyvä	yli 15 %	erinomainen	
5-10 %	tydyttävä	10-15 %	hyvä	
alle 5 %	heikko	6-10 %	tydyttävä	
		3-6 %	välttävä	
		alle 3 %	heikko	

Kuva 7. Tunnusluvut-välilehti Excel-analysointityökalussa

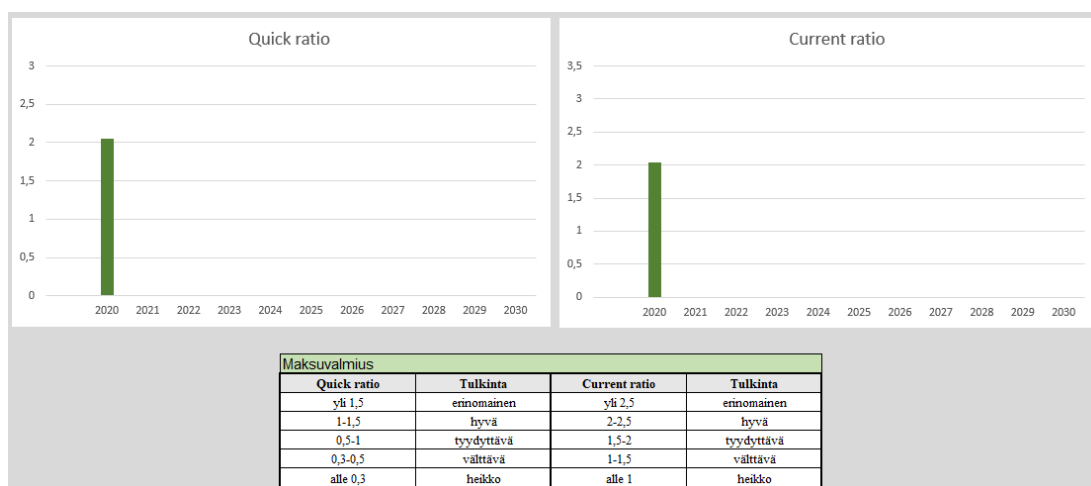
Analysointityökalun Tunnusluvut-välilehdellä on huomioitava se, että ennen kuin tarkasteltavan vuoden tilinpäätöstiedot ovat syötetty Tuloslaskelma- ja Tase-välilehdelle, niin tunnusluvut saattavat näyttää väärin, eikä niitä siten voida tulkita. Esimerkiksi vuoden 2021 liikevaihdon kasvu -% näyttää -100 % (kuva 7), koska laskentakaavalla ei ole vielä tietoja mistä se voi tunnusluvun laskea. Tunnuslukuja tarkasteltaessa on tarkasteltava vain niitä analysointityökalun tilikausia, joihin toimeksiantajayrityksen tilinpäätöstiedot ovat annettu. Tämä virheellinen tulos näkyy myös Yhteenvedo-välilehdellä liikevaihdon kasvu -% -kaaviossa.

6.5 Analysointityökalun Yhteenveto-välilehti

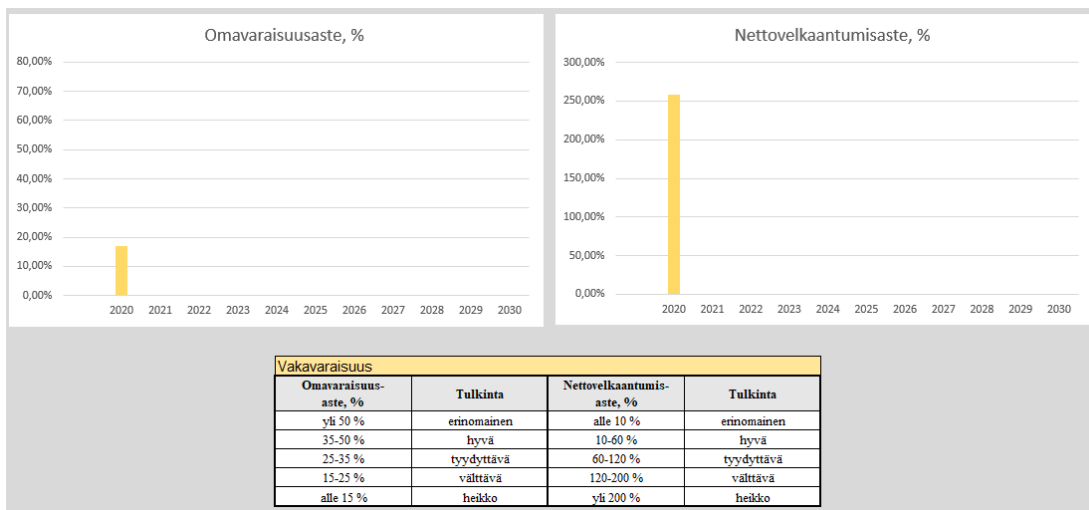
Analysointityökalun Yhteenveto-välilehdellä (kuvat 8, 9, 10, 11 ja 12) ovat kaaviot kannattavuus-, maksuvalmius-, vakavaraisuus-, toiminnan laajuus- ja tehokkuus-tunnusluvuista. Yhteenveto-välilehdellä on myös viitteellisiä ohjearvoja kannattavuus-, maksuvalmius- ja vakavaraisuus-tunnusluvuista. Yhteenveto-välilehdeltä toimeksiantajayritys pystyy tarkastelemaan tunnuslukujen kehitystä. Yhteenveto-välilehden kaavioista kuvat alla (kuvat 8, 9, 10, 11 ja 12).

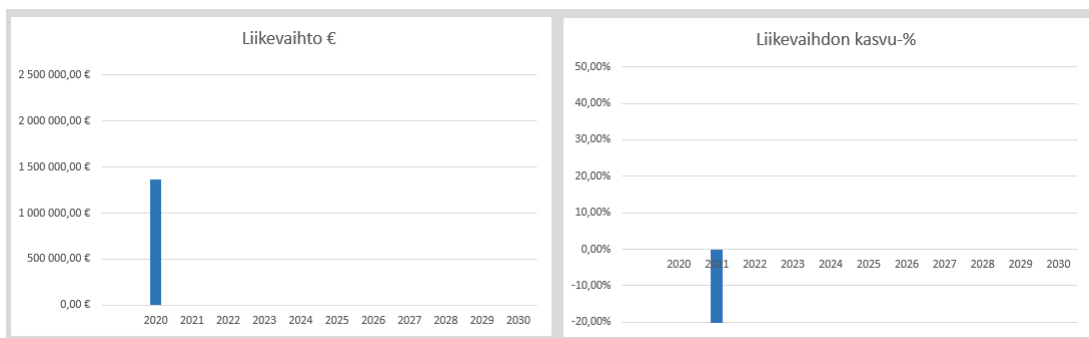
Kuva 8. Yhteenveto-välilehdellä olevat kannattavuus-tunnusluvun kaaviot ja viitteelliset ohjearvot Excel-analysointityökalussa

Kuva 9. Yhteenveto-välilehdellä olevat maksuvalmius-tunnusluvun kaaviot ja viitteelliset ohjearvot Excel-analysointityökalussa

Kuva 10. Yhteenvedo-välilehdellä olevat vakavaraisuus-tunnusluvun kaaviot ja viitteelliset ohjearvot Excel-analysointityökalussa

Kuva 11. Yhteenvedo-välilehdellä olevat toiminnan laajuus -tunnusluvun kaaviot Excel-analysointityökalussa

Kuva 12. Yhteenvedo-välilehdellä olevan tehokkuus-tunnusluvun kaavio Excel-analysointityökalussa

6.6 Analysointityökalun Ohje-välilehti

Analysointityökalussa on viimeisenä välilehtenä Ohje-välilehti, jossa on ohjeistus niiden välilehtien käyttämisestä ja täyttämisestä, joihin toimeksiantajayritys täyttää tilinpäätöstietojaan (esitetty tarkemmin luvuissa 6.1, 6.2 ja 6.3). Ohje-välilehdestä kuva alla (kuva 13).

Ohjeet:

Huom! Et pysty kirjoittamaan työkalussa niihin kohtiin missä on kaava tai otsikko.

Tuloslaskelma

- 1) Täytä tuloslaskelman erät niin kuin ne ovat virallisessa tilinpäätöksessä.
- 2) Huomaa, että laitat myös etumerkin (-), mikäli se on myös virallisessa tilinpäätöksessä.
- 3) Syötettyä luvut oikein, on tuloslaskelman viimeinen rivi, **Tilikauden voitto (tappio)**, sama kuin virallisessa tuloslaskelmassa.

Tase

- 1) Täytä taseen erät virallisesta tilinpäätöksestä.
- 2) Syötettyä luvut oikein, on taseen vastaavaa yhtä suuri kuin taseen vastattavaa.

Oikaistu tuloslaskelma

- 1) Tällä välilehdellä on kaavoja, jotka hakevat tiedot Tuloslaskelma -välilehdeeltä.
- 2) Tälle välilehdelle ei tarvitse tehdä mitään paitsi silloin, jos erä **Henkilöstökulut** ei sisällä omistajan/omistajien palkkaa ja omistajan/omistajien työpanos on ollut ilmeinen.
- 3) Omistajan/omistajien palkka lisätään kohtaan, **Laskennallinen palkkorjaus**, negatiivisena mikäli edellinen kohta täyttyy. Palkkorjauksen määrä menee liikevaihdon mukaan:

Liikevaihto (12 kk) €	Palkkorjaus/henkilö €
100 000 - 500 000	30 000
> 500 000	50 000

Mikäli omistajiin kuuluu useita henkilöitä samasta taloudesta, voidaan harkita edellä mainittua pienempää korjauksen määrää henkilö kohti, esim. 50% edellä olevista summista.

Kuva 13. Ohje-välilehti Excel-analysointityökalussa

7 TOIMEKSIANTAJAYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI

7.1 Toimeksiantaja ja tilinpäätösanalyysin lähtökohdat

Toimeksiantajana tässä opinnäytetyössä toimii rakennusalalla toimiva osakeyhtiö, joka on pienyritys. Pienyritysten määritelmä on käsitelty tämän opinnäytetyön teoriaosassa luvussa 3.5. Toimeksiantajayritys on toiminut nykyisten omistajien toimesta vuodesta 2020 lähtien. Toimeksiantajayritys tekee niin uudisrakentamista kuin rakennusten ja huoneistojen saneeraamistakin. Yrityksen toimialana on 41200 Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen. (Kauppalehden www.sivut 2021; Yritys- ja

yhteisötietojärjestelmän www-sivut 2021.) Toimeksiantajayrityksen asiakkaat koostuvat muista yrityksistä ja asunto-osakeyhtiöistä. Omia työntekijöitä toimeksiantajayrityksellä on muutama eli pääsääntöisesti työntekijät koostuvat alihankkijoiden työntekijöistä. (Toimeksiantajayrityksen hallituksen puheenjohtajan henkilökohtainen tiedonanto 28.5.2021.)

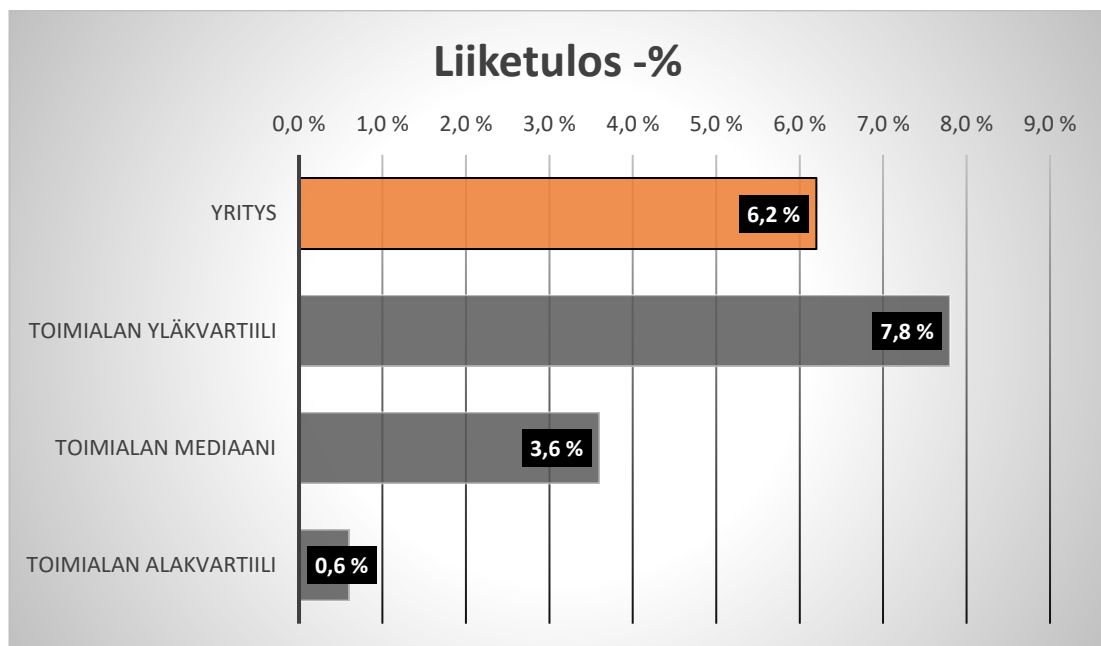
Toimeksiantajayrityksen tavoitteena on tehdä kannattavaa liiketoimintaa. Strategiana kannattavuuden ylläpitämiselle ja sen parantamiselle toimeksiantajayrityksellä on pitää yleiskulut pienenä, hankkia yritykselle sopivaa tilauskantaa sekä selvittää, mikä painotus on yrityksen eri toiminta-alueilla ja tuotesegmenteillä. Lisäksi toimeksiantajayrityksen muina tavoitteina on palkata lisää ammattitaitoisia työntekijöitä sekä panostaa projektien johtamiseen ja hoitamiseen. Toimeksiantajayrityksen ensimmäisen tilinpäätöksen valmistuttua ja lukuja analysoimalla yrityksen johto pystyy paremmin suunnittelemaan strategiaansa. Toimeksiantajayrityksen johto tarkastelee strategiaa jatkuvasti, mutta tavoitteiden ja suunnitelmien laatimista ei tehdä kovin pitkälle aikavälille. (Toimeksiantajayrityksen hallituksen puheenjohtajan henkilökohtainen tiedonanto 28.5.2021.)

Tässä opinnäytetyössä toimeksiantajayrityksen tilinpäätösanalyysi laaditaan vuoden 2020 tuloslaskelmasta (liite 6) ja taseesta (liite 7). Toimeksiantajayrityksen tilinpäätösanalyysin tunnuslukuja verrataan saman toimialan yritysten vuoden 2020 vastaaviin tunnuslukuihin. Toimialan tilinpäätösanalyysin tunnusluvut on saatu Tilastokeskuksen verkkosivuilta (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021), jossa on Finnveran tilinpäätöstilastoja eri toimialoilta. Toimialan, jossa toimeksiantajayritys toimii, on tilinpäätöstietoja vuodelta 2020 Finnveran tilinpäätöstilastossa 250 yrityksestä. Näistä toimialan tunnusluvuista puuttuu nettovelkaantumisaste. (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021.) Opinnäytetyössä toimeksiantajayrityksen tilinpäätösanalyysin eri tunnuslukuja esitetään siten, että toimeksiantajayrityksen tunnusluvut ovat samassa kaaviossa toimialan vastaavien tunnuslukujen kanssa. Toimialan tunnusluvuissa on liiketulos-%:n, sijoitetun pääoman tuotto -%:n (ROCE), quick ration, current ration, omavaraisuusasteen, liikevaihdon, liikevaihdon kasvu -%:n, myyntisaamisten kiertoajan ja ostovelkojen kiertoajan kvartiilit. Kvartiilit jakautuvat havaintojen yläkvartiiliin, mediaaniin ja alakvartiiliin. Yläkvartiilissa on 75 % havainnoista, mediaanissa on 50 % havainnoista ja alakvartiilissa on 25 % havainnoista. (Tilastokeskuksen www-sivut

2021.). Kuten jo aiemmin todettiin, nettovelkaantumisasteesta ei ole vertailtavaa tietoa.

7.2 Kannattavuus

Toimeksiantajayrityksen kannattavuutta analysoidaan tässä tilinpäätösanalyysissä lii- ketulos-%:lla ja sijoitetun pääoman tuotto-%:lla (ROCE). Toimeksiantajayrityksen kannattavuuden tunnuslukuja verrataan saman toimialan yritysten vastaaviin tunnus- lukuihin (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021). Liiketulos-% on vuodelta 2020. Alla olevassa kaaviossa (kuvio 14) ensimmäisessä palkissa on toimeksiantajayrityksen tunnusluku oranssilla värillä, jonka jälkeen ovat saman toimialan yritysten lii- ketulos-% tunnusluvut harmailla väreillä, joita ovat toimialan yläkvartiili, mediaani ja alakvar- tiili.

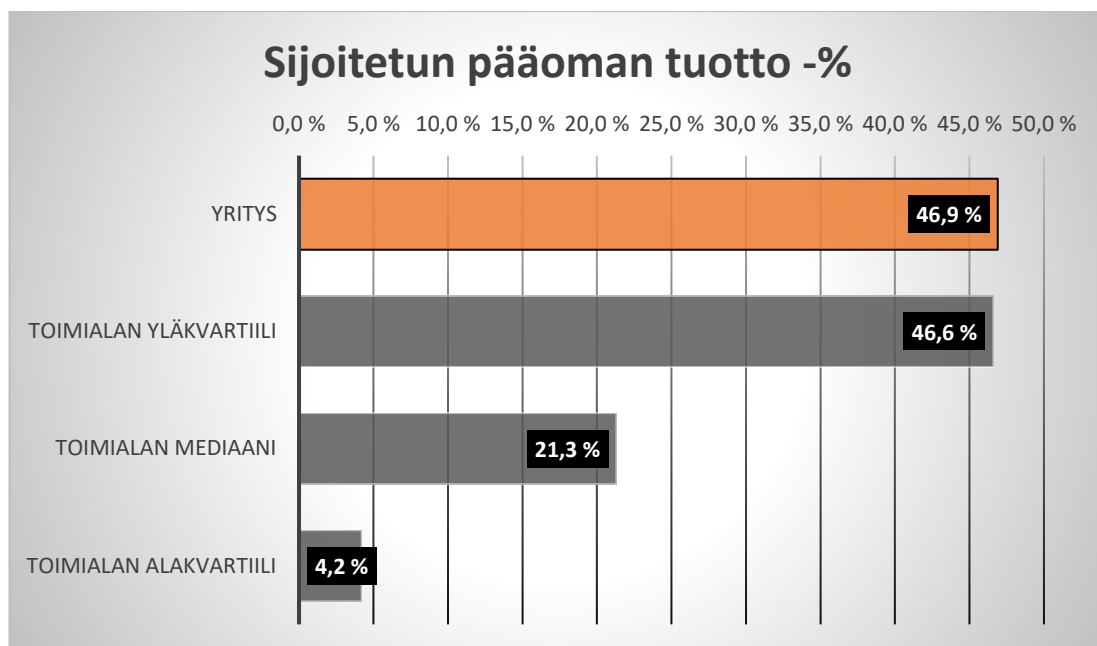

Kuvio 14. Toimeksiantajayrityksen lii- ketulos-% ja saman toimialan lii- ketulos-% vuonna 2020

Liiketulos-% on toimeksiantajayrityksellä vuonna 2020 ollut 6,2 %, joka viitteellisen ohjearvon mukaan on tyydyttävällä tasolla. Toimialan vuoden 2020 lii- ketulos-% ylä- kvartiili on ollut 7,8 %, joka on viitteellisen ohjearvon mukaan tyydyttävällä tasolla. Toimialan vuoden 2020 lii- ketulos-% mediaani (3,6 %) ja alakvartiili (0,6 %) ovat viit- teellisten ohjearvojen mukaan heikolla tasolla. Tässä kappaleessa vertailut viitteelliset

ohjearvot perustuvat Yritystutkimus ry:n laatimaan tilinpäätösanalyysin oppaaseen (Heikinmatti ym. 2017, 65).

Toimeksiantajayrityksen sijoitetun pääoman tuotto-% on vuodelta 2020. Alla olevassa kaaviossa (kuvio 15) ensimmäisessä palkissa on toimeksiantajayrityksen tunnusluku oranssilla värillä, jonka jälkeen ovat saman toimialan yritysten sijoitetun pääoman tuotto-% tunnusluvut harmailla väreillä, joita ovat toimialan yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili.

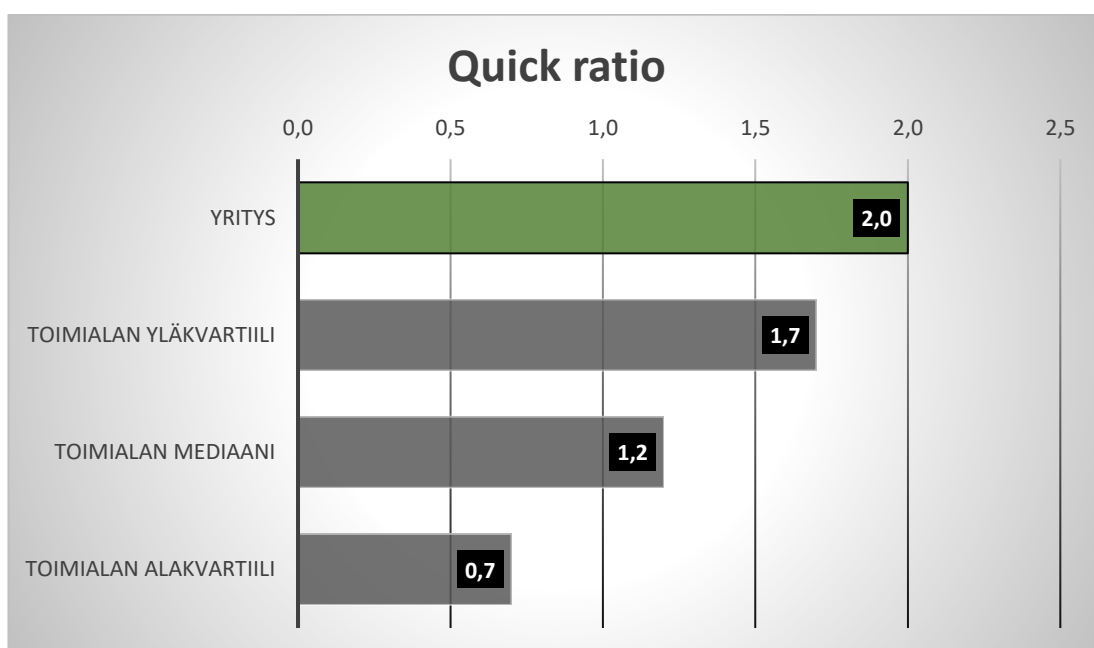

Kuvio 15. Toimeksiantajayrityksen sijoitetun pääoman tuotto-% ja saman toimialan sijoitetun pääoman tuotto-% vuonna 2020

Sijoitetun pääoman tuotto-% on toimeksiantajayrityksellä vuonna 2020 ollut 46,9 %, joka on viitteellisen ohjearvon mukaan erinomaisella tasolla. Toimialan vuoden 2020 sijoitetun pääoman tuotto-% yläkvartiili (46,6 %) ja mediaani (21,3 %) ovat viitteellisten ohjearvojen mukaan erinomaisella tasolla. Toimialan vuoden 2020 sijoitetun pääoman tuotto-% alakvartiili (4,2 %) on viitteellisen ohjearvon mukaan välttävällä tasolla. Tässä kappaleessa vertaillut viitteelliset ohjearvot perustuvat Alma Talentin tunnuslukuoppaaseen (Alma Talentin www-sivut 2021).

7.3 Maksuvalmius

Toimeksiantajayrityksen maksuvalmiutta analysoidaan tässä tilinpäätösanalyysissä quick ratiolla ja current ratiolla. Toimeksiantajayrityksen maksuvalmiuden tunnuslukuja verrataan saman toimialan yritysten vastaaviin tunnuslukuihin (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021). Quick ratio on vuodelta 2020. Alla olevassa kaaviossa (kuvio 16) ensimmäisessä palkissa on toimeksiantajayrityksen tunnusluku vihreällä värillä, jonka jälkeen ovat saman toimialan yritysten quick ration tunnusluvut harmailla väreillä, joita ovat toimialan yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili.

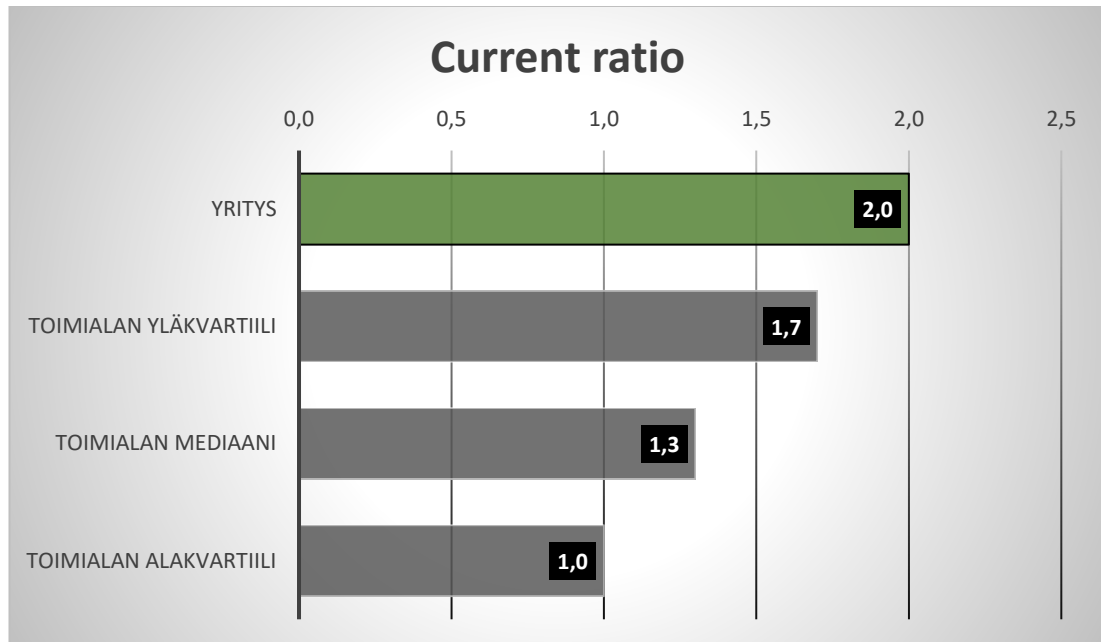

Kuvio 16. Toimeksiantajayrityksen quick ratio ja saman toimialan quick ratio vuonna 2020

Quick ratio on vuonna 2020 toimeksiantajayrityksellä ollut 2,0. Viitteellisen ohjearvon mukaan quick ratio on toimeksiantajayrityksellä erinomaisella tasolla. Toimialan vuoden 2020 quick ration yläkvartiili on ollut 1,7 %, joka on viitteellisen ohjearvon mukaan erinomaisella tasolla. Toimialan vuoden 2020 quick ration mediaani (1,2) on viitteellisen ohjearvon mukaan hyvä ja alakvartiili (0,7) on viitteellisen ohjearvon mukaan tyydyttävä. Tässä kappaleessa vertaillut viitteelliset ohjearvot perustuvat Alma Talentin tunnuslukuoppaaseen (Alma Talentin www-sivut 2021).

Toimeksiantajayrityksen maksuvalmiuden tunnusluku current ratio on vuodelta 2020. Alla olevassa kaaviossa (kuvio 17) ensimmäisessä palkissa on toimeksiantajayrityksen

tunnusluku vihreällä värillä, jonka jälkeen ovat saman toimialan yritysten current ration tunnusluvut harmailla väreillä, joita ovat toimialan yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili.

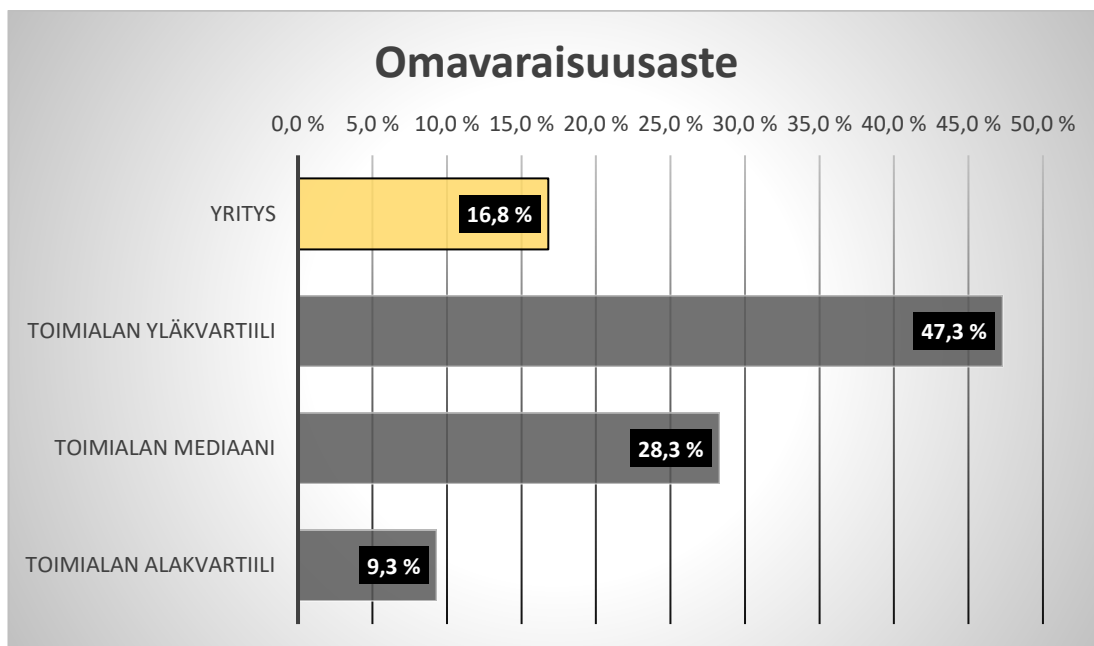
Kuvio 17. Toimeksiantajayrityksen current ratio ja saman toimialan current ratio vuonna 2020

Current ratio on toimeksiantajayrityksellä vuonna 2020 ollut 2,0, joka on viitteellisen ohjearvon mukaan hyvä. Toimialan vuoden 2020 current ration yläkvartiili on ollut 1,7, joka on viitteellisen ohjearvon mukaan tyydyttävällä tasolla. Toimialan vuoden 2020 current ration mediaani (1,3) ja alakvartiili (1,0) ovat välttävällä tasolla viitteellisen ohjearvon mukaan Tässä kappaleessa vertaillut viitteelliset ohjearvot perustuvat Alma Talentin tunnuslukuoppaaseen (Alma Talentin www-sivut 2021).

7.4 Vakavaraisuus

Toimeksiantajayrityksen vakavaraisuutta analysoidaan tässä tilinpäätösanalyysissä omavaraisuus- ja nettovelkaantumisasteella. Toimeksiantajayrityksen omavaraisuusasteen tunnuslukua verrataan saman toimialan yritysten omavaraisuusasteen tunnuslukuihin (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021). Omavaraisuusaste on vuodelta 2020. Alla olevassa kaaviossa (kuvio 18) ensimmäisessä palkissa on toimeksiantajayrityksen tunnusluku keltaisella värillä, jonka jälkeen ovat saman toimialan yritysten

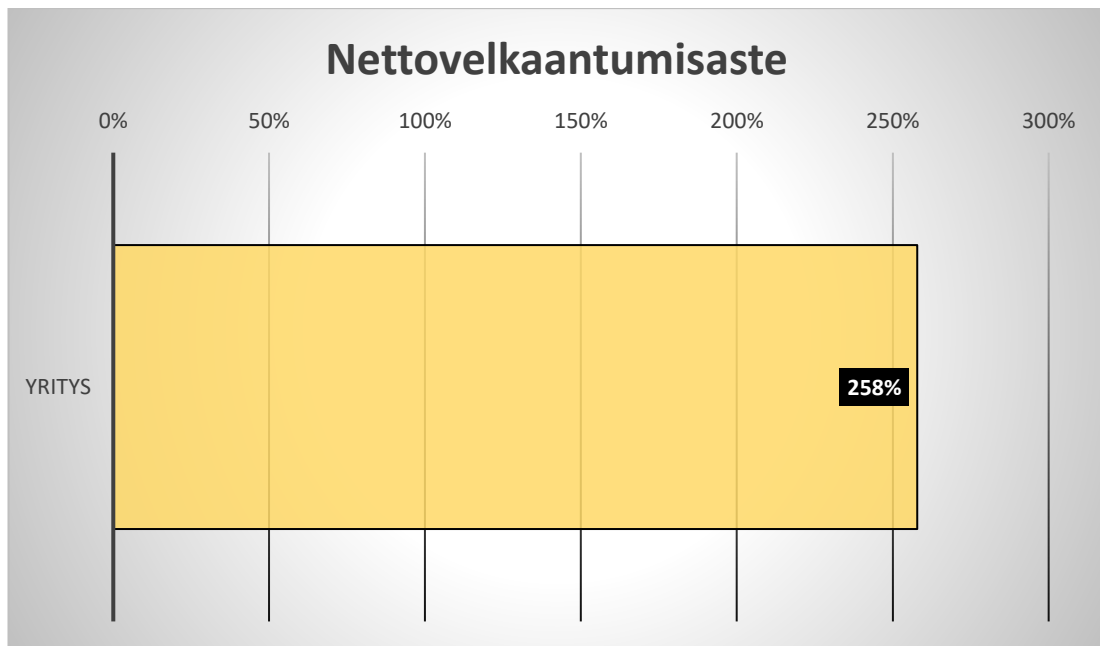
omavaraisuusasteen tunnusluvut harmailla väreillä, joita ovat toimialan yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili.

Kuvio 18. Toimeksiantajayrityksen omavaraisuusaste ja saman toimialan omavaraisuusaste vuonna 2020

Omavaraisuusaste on toimeksiantajayrityksellä vuonna 2020 ollut 16,8 %, joka on viitteellisen ohjearvon mukaan välttävällä tasolla. Saman toimialan vuoden 2020 omavaraisuusasteen yläkvartiili (47,3 %) on viitteellisen ohjearvon mukaan hyvällä tasolla, mediaani (28,3 %) on viitteellisen ohjearvon mukaan tyydyttävällä tasolla ja alakvartiili (9,3 %) on viitteellisen ohjearvon mukaan heikolla tasolla. Tässä kappaleessa vertailut viitteelliset ohjearvot perustuvat Alma Talentin tunnuslukuoppaaseen (Alma Talentin www-sivut 2021).

Toimeksiantajayrityksen vakavaraisuuden tunnusluku nettovelkaantumisaste on vuodelta 2020. Alla olevassa kaaviossa (kuvio 19) palkissa on toimeksiantajayrityksen nettovelkaantumisasteen tunnusluku keltaisella värillä. Kuten jo aiemmin todettiin, nettovelkaantumisasteesta ei ole vertailtavaa tietoa.

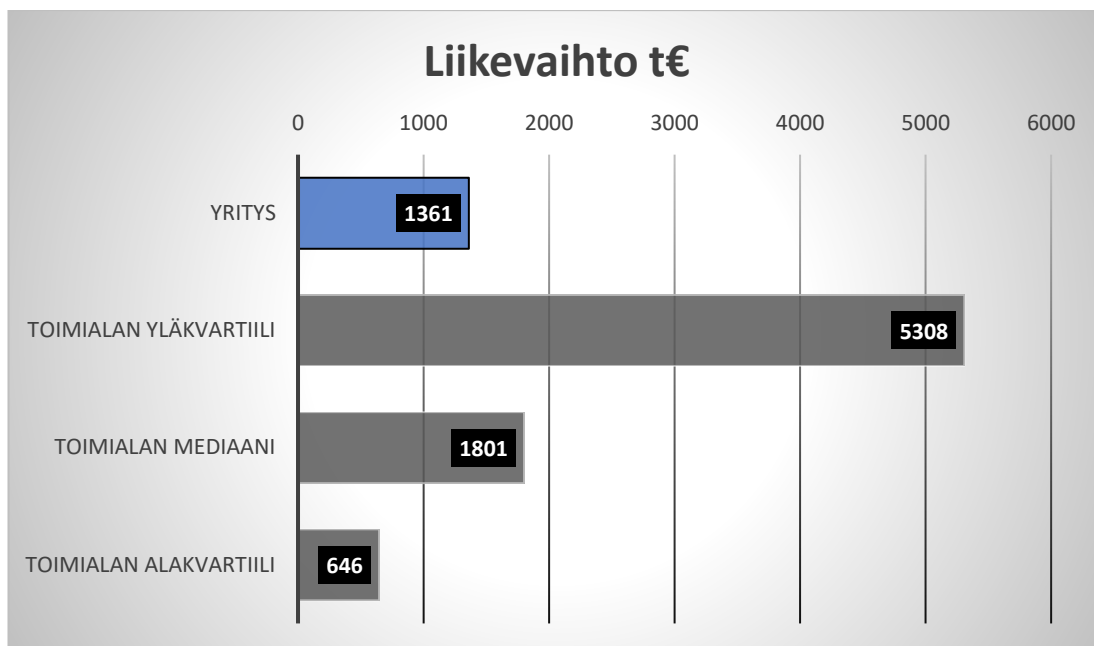

Kuvio 19. Toimeksiantajayrityksen nettovelkaantumisaste vuonna 2020

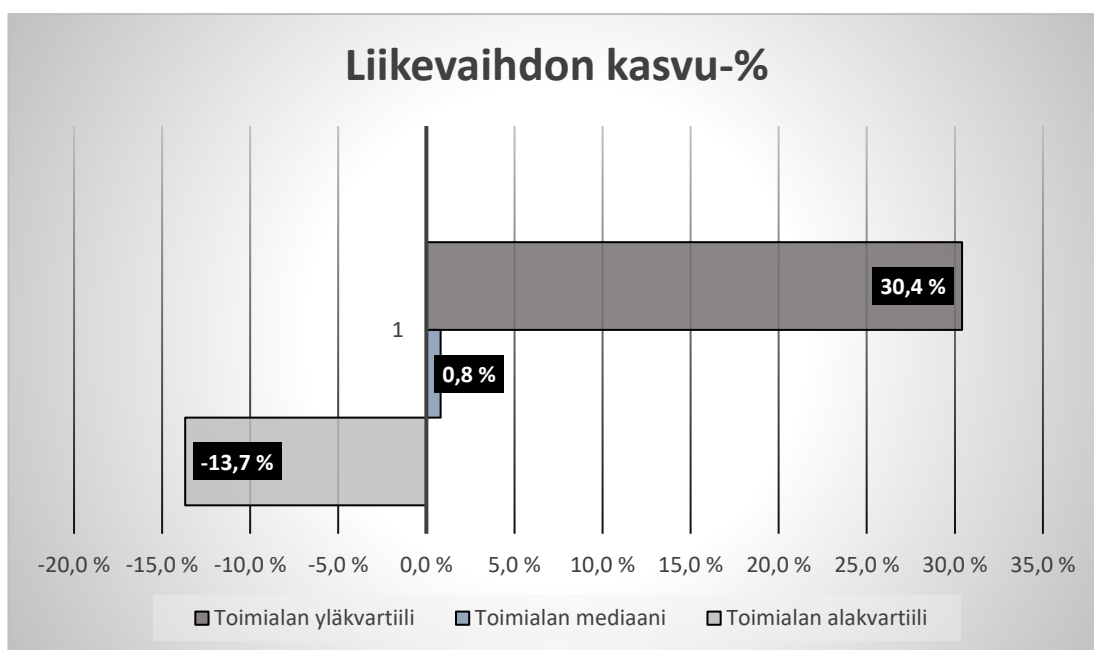
Nettovelkaantumisaste on ollut toimeksiantajayrityksellä vuonna 2020 258 %. Se on viitteellisen ohjearvon mukaan heikko (Alma Talentin www-sivut 2021).

7.5 Toiminnan laajuus

Toimeksiantajayrityksen toiminnan laajuutta mitataan tässä tilinpäätösanalyysissä liikevaihdolla. Toimeksiantajayrityksellä ei ollut vuoden 2020 tilinpäätöksessä vertailtavaa vuotta, koska yrityksellä on vuoden 2020 tilinpäätös ensimmäinen. Tästä syystä liikevaihdon kasvu -% ei ole saatavilla toimeksiantajayrityksestä tässä tilinpäätösanalyysissä. Liikevaihdon kasvu -% tunnusluvut ovat tässä kuitenkin mukana vertailtavan toimialan yritysten osalta (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021). Toimeksiantajayrityksen liikevaihtoa verrataan toimeksiantajayrityksen saman toimialan yritysten liikevaihtoon (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021). Liikevaihto esitetään kaaviossa tuhansina euroina. Liikevaihto on vuodelta 2020. Alla olevassa kaaviossa (kuvio 20) ensimmäisessä palkissa sinisellä värillä on toimeksiantajayrityksen liikevaihto, jonka jälkeen ovat saman toimialan yritysten liikevaihdot harmailla väreillä, joita ovat toimialan yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili. Liikevaihdon kasvu -% on vuodelta 2020. Kaaviossa (kuvio 21) esitetään vertailtavan toimialan yritysten liikevaihdon kasvu -% harmailla väreillä, joita ovat toimialan yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili.

Kuvio 20. Toimeksiantajayrityksen liikevaihto (t€) ja saman toimialan liikevaihto (t€) vuonna 2020

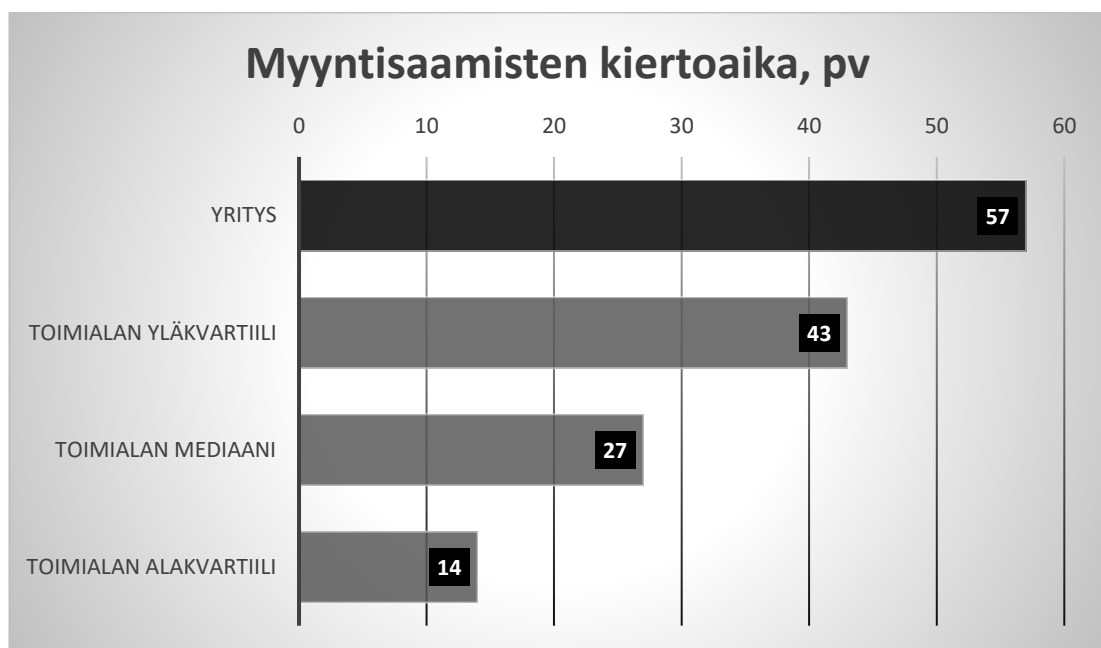
Kuvio 21. Toimialan liikevaihdon kasvu -% vuonna 2020

Toiminnan laajuus liikevaihdon osalta on toimeksiantajayrityksellä vuonna 2020 ollut 1361 t€, joka on lähellä toimialan yrityksen liikevaihdon mediaania (1801 t€). Saman toimialan yritysten liikevaihdon yläkvartiili on vuonna 2020 ollut 5308 t€ ja alakvartiili 646 t€. Liikevaihdon kasvu -% ovat vertailtavan toimialan yrityksillä ollut yläkvartiilissa 30,4 %, mediaanissa 0,8 % ja alakvartiilissa -13,7 %. Tässä kappaleessa vertailtut saman toimialan yritysten liikevaihdot ja liikevaihdon kasvu -% perustuvat

Finnveran vuoden 2020 tilinpäätöstilastoihin. (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021).

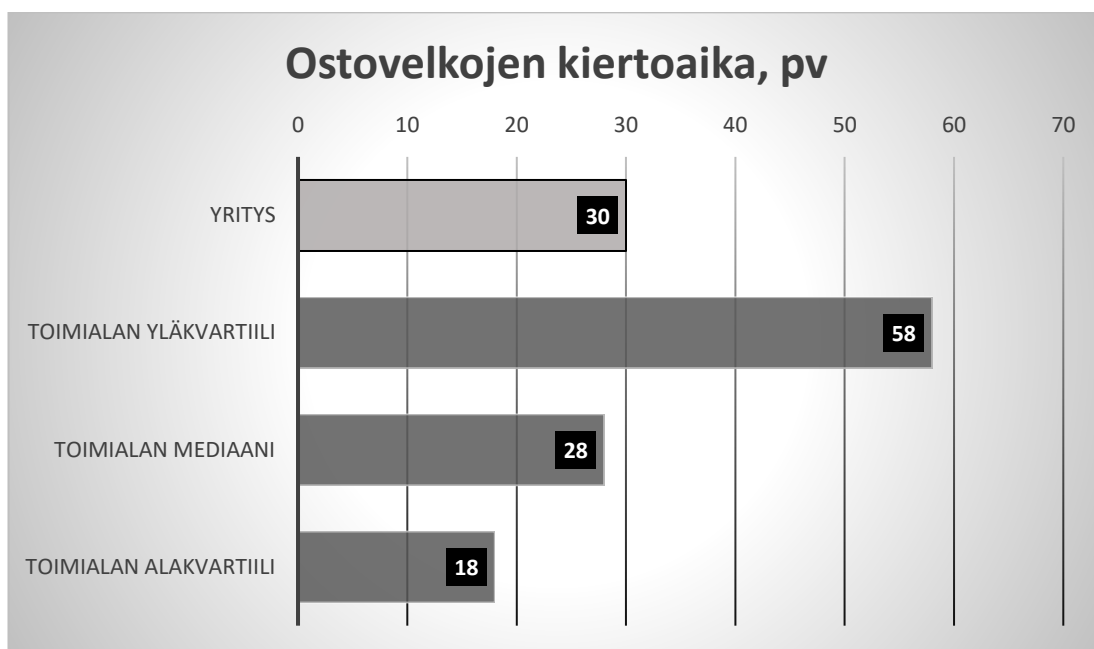
7.6 Tehokkuus

Toimeksiantajayrityksen toiminnan tehokkuutta mitataan tässä tilinpäätösanalyysissä myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajoilla. Toimeksiantajayrityksen kiertoaikoja verrataan saman toimialan yritysten vastaaviin kiertoaikoihin (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021). Myyntisaamisten kiertoaika on vuodelta 2020. Alla olevassa kaaviossa (kuvio 22) ensimmäisissä palkissa on toimeksiantajayrityksen myyntisaamisten kiertoaika mustalla värillä, jonka jälkeen ovat saman toimialan yritysten myyntisaamisten kiertoaikat harmailla väreillä, joita ovat toimialan yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili.

Kuvio 22. Toimeksiantajayrityksen myyntisaamisten kiertoaika päivinä ja saman toimialan myyntisaamisten kiertoaika päivinä vuonna 2020

Toimeksiantajayrityksen ostovelkojen kiertoaika on vuodelta 2020. Alla olevassa kaaviossa (kuvio 23) ensimmäisissä palkissa on toimeksiantajayrityksen ostovelkojen kiertoaika vaalean harmaalla värillä, jonka jälkeen ovat saman toimialan yritysten ostovelkojen kiertoaikat tummemman harmailla väreillä, joita ovat toimialan yläkvartiili, mediaani ja alakvartiili.

Kuvio 23. Toimeksiantajayrityksen ostovelkojen kiertoaika päivinä ja saman toimialan ostovelkojen kiertoaika päivinä vuonna 2020

Myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertajoissa ei ole viitteellisiä ohjearvoja, vaan niitä tulee tarkastella toimialalla yleisesti käytettyjen myyntien ja ostojen maksuaikojen mukaan. Toimeksiantajayrityksen myyntisaamisten kiertoaika tilinpäätöshetkellä vuonna 2020 on ollut 57 päivää. Toimialan yritysten myyntisaamisten kiertoaajan yläkvartiili on ollut 43 päivää, mediaani 27 päivää ja alakvartiili 14 päivää. Toimeksiantajayrityksen ostovelkojen kiertoaika tilinpäätöshetkellä vuonna 2020 on ollut 30 päivää. Toimialan yritysten ostovelkojen kiertoaajan yläkvartiili on ollut 58 päivää, mediaani 28 päivää ja alakvartiili 18 päivää. Tässä kappaleessa vertailut saman toimialan yritysten myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoaikat perustuvat Finnveran vuoden 2020 tilinpäätöstilastoihin. (Finnveran tilinpäätöstilastot 2020 2021).

8 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa tehdään yhteenvetoa toimeksiantajayrityksen luvussa 7 käsitellystä tilinpäätösanalyysistä, sen tunnusluvuista ja analyysistä saaduista arvoista. Yhteenvetodon yhteydessä tehdään myös johtopäätöksiä toimeksiantajayrityksen taloudellisesta

tilasta, kun toimeksiantajayrityksen tilinpäätöksen arvoja peilataan koko opinnäytetyön teoriassa esitettyihin asioihin sekä saman toimialan yritysten tilinpäätösten tunnuslukujen viitteellisiin ohjearvoihin. Yhteenvedon ja johtopäätösten reflektointi perustuu käytännössä tämän toiminnallisen opinnäytetyön konkreettisen tuotteen eli Excel-analysointityökalun (luku 6) avulla saatuihin tuloksiin, joita tässä esitetään vuoropuheluna opinnäytetyössä esitettyyn teoriaan peilaten. Tässä luvussa myös lopuksi pohditaan opinnäytetyön onnistumista ja luotettavuutta (luku 6.1.).

Toimeksiantajayrityksen **kannattavuutta** mitattiin liike-tulos-%:lla ja sijoitetun pääoman tuotto-%:lla. Analyysin mukaan toimeksiantajayrityksen kannattavuuden tunnusluvusta **liike-tulos-%** (6,2 %) ei olisi paljoka huonompi, kuin teorian mukaan saman toimialan yläkvartiilin yrityksen mukainen liike-tulos-% (7,8 %). Toimeksiantajayrityksen ja saman toimialan yläkvartiilissa olevan yrityksen liike-tulos-% ylittävät teoriassa esitettyjen viitteellisten ohjearvojen mukaan tyydyttävälle tasolle. Toimeksiantajayrityksen liike-tulos-% näyttäisi olevan kohtalaisella tasolla, kun liike-tulos-%:a verrataan saman toimialan yritysten liike-tulos-%:iin.

Toinen tässä tilinpäätösanalyysissä kannattavuutta mittaava tunnusluku on **sijoitetun pääoman tuotto-%** (ROCE). Tämä tunnusluku oli analyysin mukaan toimeksiantajayrityksellä 46,9 %, eli lähes sama kuin teoriasta ilmennyt saman toimialan yrityksen vastaava yläkvartiilin tunnusluku 46,6 %. Molemmat näistä tunnusluvuista olivat paljon enemmän, kuin mitä on sijoitetun pääoman tuotto-% teoriassa esitetyn viitteellisen ohjearvon erinomaisuuden raja. Viitteellisen ohjearvon mukaan sijoitetun pääoman tuotto-% on erinomainen silloin, kun sijoitetun pääoman tuotto-% ylittää 15 %. Saman toimialan sijoitetun pääoman tuotto-% mediaani oli saman toimialan yrityksellä myös erinomaisella tasolla (21,3 %), mutta se oli noin 20 % pienempi kuin toimeksiantajayrityksellä. Toimeksiantajayrityksen kannattavuuden tunnusluku, sijoitetun pääoman tuotto-%, näyttäisi olevan kiitettävällä tasolla.

Toimeksiantajayrityksen kannattavuuden tunnuslukujen analysoinnin perusteella voidaan havaita, että toimeksiantajayrityksen kannattavuus on ollut kohtalaisella tasolla vuoden 2020 tilinpäätöspäivänä. Toimeksiantajayrityksen kannattavuudessa näyttäisi kuitenkin olevan parannettavaa, sillä liike-tulos-% on teoriaan perustuen hyvällä tasolla silloin, kun se on viitteellisen ohjearvon mukaan yli 10 % ja vuonna 2020 liike-tulos-

% oli toimeksiantajayrityksellä 6,2 %. Liiketulos-% heikon raja on teorian mukaisten viitteellisen ohjearvon mukaan 5 %, joten liiketulos-% saaminen lähemmäksi 10 % olisi suositeltavaa.

Toimeksiantajayrityksen **maksuvalmiutta** mitattiin tunnusluvuilla quick ratio ja current ratio. Maksuvalmius kertoo teorian mukaan siitä, miten hyvin yritys selviytyy maksuvelvoitteistaan. Toimeksiantajayrityksen tunnusluku **quick ratio** oli analyysissä 2,0, joka on teoriassa esitettyjen viitteellisen ohjearvon mukaan erinomainen. Toimeksiantajayrityksen quick ratio oli parempi, kuin teorian mukaan saman toimialan yrityksen vastaavan tunnusluvun yläkvartiili 1,7. Saman toimialan yrityksen quick ration alakvartiili oli 0,7, joka on viitteellisen ohjearvon mukaan tyydyttävällä tasolla. Teoriassa viitteellisten ohjearvojen mukaan yrityksillä on välttävä quick ratio silloin, kun quick ratio on 0,3–0,5 ja heikko quick ratio silloin, kun quick ratio on alle 0,3. Toimeksiantajayrityksen ja saman toimialan yritysten maksuvalmius näyttäisi siltä, että niillä ei olisi ollut huonoa maksuvalmiutta quick ratiolla mitattuna.

Toinen tässä tilinpäätösanalyysissä maksuvalmiutta mittaava tunnusluku on **current ratio**. Teorian mukaan current ratio on maksuvalmiuden tunnuslukuna lähes sama, kuin quick ratio, mutta current ration laskentakaavaan on otettu mukaan myös vaihto-omaisuus. Vaihto-omaisuuden ajatellaan olevan helposti rahaksi muutettavaa. Tilinpäätösanalyysin mukaan toimeksiantajayrityksen current ratio oli 2,0. Teoriassa esitetyn viitteellisen ohjearvon mukaan toimeksiantajayrityksen current ratio on hyvällä tasolla. Toimeksiantajayrityksen current ratio näyttäisi siltä, että se on ollut parempi, kuin teorian mukaan saman toimialan yrityksen current ration yläkvartiili 1,7. Toimeksiantajayrityksen current ratio näyttäisi siltä, että se on ollut huomattavasti parempi, kuin teorian mukaan saman toimialan yritysten current ration mediaani (1,3) ja alakvartiili (1,0). Teorian mukaan saman toimialan yritysten maksuvalmiuden tunnusluku current ratio on ollut viitteellisten ohjearvojen mukaan tyydyttävällä ja välttäväällä tasolla.

Toimeksiantajayrityksen maksuvalmiuden tunnuslukujen analysoinnin perusteella näyttäisi siltä, että toimeksiantajayrityksen maksuvalmius on ollut hyvä vuoden 2020 tilinpäätöspäivänä.

Toimeksiantajayrityksen **vakavaraisuutta** mitattiin omavaraisuus- ja nettovelkaantumisasteella. **Omavaraisuusaste** kuvaa teorian mukaan sitä taloudellisten puskureiden tasoa, joka yrityksellä on mahdollisia tappioita vastaan. Toimeksiantajayrityksen omavaraisuusaste analyysin mukaan oli 16,8 %, joka on teoriassa esitetyn viitteellisen ohjearvon mukaan välttävällä tasolla. Toimeksiantajayrityksen omavaraisuusaste poikkeaa merkittävästi teoriassa ilmenneen saman toimialan yrityksen omavaraisuusasteen yläkvartiilista (47,3 %), joka on viitteellisen ohjearvon mukaan hyvällä tasolla. Viitteellisen ohjearvon mukaan erinomainen omavaraisuusaste on silloin, kun yrityksen omavaraisuusaste on yli 50 %. Toimeksiantajayrityksen omavaraisuusaste näyttäisi siltä, että se on ollut myös pienempi, kuin saman toimialan yrityksen mediaani (28,3 %), joka on viitteellisen ohjearvon mukaan hyvä. Toimeksiantajayrityksen omavaraisuusaste oli kuitenkin parempi, kuin saman toimialan yrityksen omavaraisuusasteen alakvartiili. Teorian mukaan saman toimialan yrityksen omavaraisuusasteen alakvartiili oli 9,3 %, joka tulkitaan viitteellisessä ohjearvossa heikoksi. Teorian mukaan omavaraisuuden tulkinnassa tulee ottaa huomioon yrityksen ikä, sillä usein nuorilla yrityksillä on suhteessa enemmän velkaa, kuin pidemmän ajan toimineilla yrityksillä. Toimeksiantajayrityksen uudet omistajat ovat toimineet vuodesta 2020, joten on mahdollista, että yritystoimintansa alussa olevilla omistajilla on ollut enemmän velkaa yritystoiminnassaan suhteessa liiketoimintavuosiin, kuin opinnäytetyön teoriassa vertailtavien Finnveran tilinpäätöstilastoista saaduilla 250 yrityksellä. Tietoa 250 yrityksen eri liiketoimintavuosista ei ollut saatavilla Finnveran tilinpäätöstilastosta.

Toinen tässä tilinpäätösanalyysissä vakavaraisuutta mittaava tunnusluku on **nettovelkaantumisaste**. Teorian mukaan nettovelkaantumisaste kertoo yrityksen velkaantumisesta ja mitä suurempi nettovelkaantumisaste on, sitä huonompi on yrityksen velkaantuneisuus. Analyysissä toimeksiantajayrityksen nettovelkaantumisaste oli 258 %, joka on teorian mukaan viitteellisen ohjearvon mukaan heikko. Nettovelkaantumisasteesta ei ollut Finnveran tilinpäätöstilastossa vertailtavaa tietoa, joten ei ole tietoa siitä, millainen nettovelkaantumisaste olisi ollut vuonna 2020 samalla toimialalla toimineilla yrityksillä.

Toimeksiantajayrityksen vakavaraisuuden tunnuslukujen analysoinnin perusteella voidaan havaita, että toimeksiantajayrityksen vakavaraisuus on ollut heikko vuoden 2020 tilinpäätöspäivänä. Teoriassa käytyjen asioiden perusteella omavaraisuus- ja

nettovelkaantumisasetta yrityksissä saadaan parannettua siten, että omaa pääomaa on enemmän, kuin mitä on vierasta pääomaa eli velkaa.

Toimeksiantajayrityksen **toiminnan laajuutta** mitattiin liikevaihdolla. Liikevaihdon kasvu -%:ia myös tarkasteltiin, mutta vain vertailtavan toimialan osalta. Analyysissä toimeksiantajayrityksen **liikevaihto** (1361 t€) on melkein yhtä suuri, kuin teoriassa ilmenneen saman toimialan yrityksen liikevaihdon mediaani (1801 t€). Toimeksiantajayrityksen liikevaihto näyttäisi siltä, että se on ollut suuruudeltaan keskiverto vertailtaessa liikevaihdon suuruutta teoriassa esitettyjen Finnveran tilinpäätöstilaston saman toimialan yritysten liikevaihtoihin.

Liikevaihdon kasvu -% on yksi toiminnan laajuuden tunnusluvuista, mutta tässä tilinpäätösanalyysissä toimeksiantajayrityksen vuoden 2020 liikevaihdon kasvu -% ei ole saatavilla. Tämä johtuu siitä, että vuosi 2020 on toimeksiantajayrityksen nykyisten omistajien ensimmäinen liiketoimintavuosi. Teoriassa ilmenneiden toimialan yritysten liikevaihdon kasvu -% yläkvartiili on ollut 30,4 %, mediaani on ollut 0,8 % ja alakvartiili on ollut -13,7 %. Näyttäisi siltä, että toimialalla on ollut liikevaihdon kasvu -%:ssa vaihtelua vuonna 2020. Teorian mukaan erityisesti rakennusosalalla toimivilla yrityksillä liikevaihdon kasvu -%:ssa saattaa olla suurta vaihtelua. Rakennusosalalla liikevaihdon kasvu -% vaihtelevuuteen vaikuttaa teorian mukaan se, että toiset yritykset käyttävät osatuloutusta ja toiset yritykset eivät käytä. Yritykset, jotka eivät käytä osatuloutusta tulouttavat projektin kerralla sinä valmistumisvuonna, kun projekti tosiasiallisesti valmistuu.

Toimeksiantajayrityksen **tehokkuutta** mitattiin vuoden 2020 tilinpäätöshetken myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajoilla. Tilinpäätösanalyysin mukaan toimeksiantajayrityksen **myyntisaamisten kiertoaika** (57 päivää) näyttäisi olevan enemmän, kuin teoriasta ilmennyt saman toimialan yrityksen myyntisaamisten kiertoajan yläkvartiili (43 päivää). Teorian mukaan saman toimialan yritysten myyntisaamisten kiertoaikojen mediaani oli 27 päivää ja alakvartiilin oli 14 päivää. Näistä toimialan myyntisaamisten kiertoajoista voidaan päätellä, että toimialalla olisi myynneissä 14 päivän ja 30 päivän maksuaikoja. Näyttäisi siltä, että toimeksiantajayrityksen myynnit ovat olleet saamisina yrityksen prosesseissa pitkän ajan, eikä siten yrityksen liikevaihdossa.

Myyntisaamisten kiertoajan pienentäminen saattaisi tuoda liikevaihtoa nopeammin kassaan, mikä taas parantaisi yrityksen kannattavuutta ja maksuvalmiutta.

Opinnäytetyön tilinpäätösanalyysin mukaan toimeksiantajayrityksen **ostovelkojen kiertoaika** (30 päivää) näyttäisi olevan lähes sama, kuin mitä ilmeni teoriasta saman toimialan yritysten ostovelkojen kiertoaikojen mediaanista ja alakvartiilista. Saman toimialan yritysten ostovelkojen kiertoaikojen mediaani oli 28 päivää ja alakvartiili oli 18 päivää. Toimialan yrityksen ostovelkojen kiertoajan yläkvartiili oli 58 päivää. Näistä toimialan ostovelkojen kiertoajoista on pääteltävissä, että toimialalla olisi ostossa 14 päivän ja 30 päivän maksuaikoja. Toimeksiantajayrityksen ostovelkojen kiertoaika näyttäisi olevan samoissa kiertoajoissa toimialalla käytettävien maksuaikojen kanssa.

Teorian mukaan yrityksen tulisi tavoitella sitä, että myyntisaamiset ja ostovelat ovat melkein yhtä suuret, mutta kuitenkin niin, että myyntisaamisissa olisi pienempi kiertoaika, kuin ostoveloissa. Tilinpäätösanalyysin perusteella näyttäisi siltä, että toimeksiantajayrityksen myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajat eivät ole olleet yhtä suuret. Tästä syystä toimeksiantajayrityksen liiketoiminta ei näyttäisi olevan tehokasta. Suositeltavaa olisi, että toimeksiantajayritys tehostaisi myyntiensä maksuaikoja, koska myyntien tehostamisella toimeksiantajayrityksellä olisi mahdollista saada kassansa rahaa, joilla se voisi maksaa yrityksensä ostoja.

8.1 Pohdinta

Opinnäytetyöprosessi on ollut innostava ja opettavainen. Onnistuin saavuttamaan asettamani henkilökohtaiset tavoitteeni, ja koenkin, että oma ammatillinen osaamiseni on tämän opinnäytetyön myötä kehittynyt. Opinnäytetyöprosessin aikana esiintyi haasteita, esimerkiksi opinnäytetyön empiriaosuuteen tarvittavia tietoja ei ollut riittävän ajoissa saatavilla, ja siksi opinnäytetyö ei edennyt omien aikatauluodotuksieni mukaisesti. Opinnäytetyö on mielestäni toimeksiantajalle erinomainen tietopaketti yrityksen taloudellisen tilan arviointiin ja antaa selkeän kuvan yrityksen taloudellista tilasta tulevaisuuden strategiaa ja päätöksentekoa ajatellen.

Pätevyys ja luotettavuus ovat käsitteitä, joita käytetään tutkimuksen laadun arvioinnissa. Pätevyys eli validiteetti kertoo siitä, että onko tutkimuksessa tutkittu sitä, mitä on ollut tarkoituskin tutkia. Validiteetin arvioinnissa on tärkeää huomioida se, että on mitattu sitä, mitä tutkimus väittää mittaavansa. (Middleton 2019.) Opinnäytetyön tavoitteena oli laatia toimeksiantajayritykselle tilinpäätösanalyysi, jota tässä opinnäytetyössä lähestyttiin laadullisella tutkimusotteella, koska haluttiin saavuttaa syvälinen ymmärrys jostakin ilmiöstä eli toimeksiantajayrityksen taloudellisesta tilasta. Tämän ymmärtämiseksi käsiteltiin aiheeseen liittyvää teoriaa kokonaisvaltaisesti, sekä myös kaikki sellaiset käsitteet, jotka liittyivät tähän ilmiöön, kuvailtiin työn teoriaosuudessa. Tilinpäätösanalyysi laadittiin laskemalla tunnuslukuja toimeksiantajayrityksen tilinpäätöksestä, joka tutkimusaineistona on luotettava. Lisäksi tavoitteena oli laatia analysointityökalu, jonka avulla toimeksiantajayritys pystyisi seuraamaan taloudellisen tilansa kehitystä ja suunnittelemaan yrityksensä tulevaisuutta. Analysointityökalu laadittiin Microsoft Excel-taulukkolaskentaohjelmalla, jossa käytettiin toimeksiantajayrityksen luotettavia tilinpäätöstietoja ja teoriassa perustellusti esitettyjä tilinpäätösanalyysin tunnuslukuja. Opinnäytetyöntekijän oma vahva Excel-taulukkolaskentaohjelman osaaminen ja taloushallinnon ammatillinen osaaminen edesauttoivat analysointityökalun onnistumista. Analysointityökalu valmistui ajallaan yhdessä teorian kanssa, ja ne yhdessä toteuttivat toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteet. Näin ollen mielestäni tässä opinnäytetyössä on tutkittu sitä, mitä on ollut tarkoituskin tutkia ja opinnäytetyölle asetettu tutkimusongelma on kyetty ratkaisemaan.

Luotettavuus eli reliabiliteetti tarkoittaa sitä, että tutkimustulokset ovat toistettavia eli tutkimustulos on aina sama, kun tutkimus toistetaan samassa tutkimuksessa. Tutkimuksen reliabiliteetti on silloin, kun tutkimusmenetelmä tuottaa vakaita ja johdonmukaisia tutkimustuloksia. (Business Research Methodology www.sivut 2021.) Koska toimialan tunnuslukujen tietoja ei ollut kuin 250 yrityksestä, ei opinnäytetyön tuloksista voida vetää yleistettäviä johtopäätöksiä muihin yrityksiin. Toimialan tunnusluvuista puuttuva nettovelkaantumisaste vaikeuttaa myös osaltaan toimeksiantajayrityksen vertailua muihin saman toimialan yrityksiin. Mutta opinnäytetyön tuloksia voidaan pitää toistettavina tämän opinnäytetyön toimeksiantajayrityksen osalta eri tilinpäätöstietoja ja niiden tunnuslukuja vertailtaessa sekä yrityksen tulevien vuosien strategioita ja päätöksentekoa suunniteltaessa.

LÄHTEET

- Accounting Tools www-sivut. 2021. Viitattu 29.9.2021. <https://www.accounting-tools.com>
- Ala-Risku, J. 2021. Tilinpäätösanalyysi paljastaa yrityksen arvonluontikapasiteetin. Viitattu 24.9.2021. <https://www.rantalainen.fi/julkaisut/artikkelit/tilinpaatosanalyysi-paljastaa-arvonluontikapasiteetin/>
- Alma Talentin www-sivut. 2021. Viitattu 29.9.2021. <https://www.almatalent.fi>
- Business Research Methodology www-sivut. 2021. Viitattu 24.10.2021. <https://research-methodology.net>
- Finnveran tilinpäätöstilastot 2020. 2021. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 17.10.2021. https://tem-tilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton__Finnvera/Finnvera.px/
- Gabrić, D. 2017. Traditional Activity Indicators In The Function Of Determination Of Material Misstatement In The Financial Statements Of The Companies. Dubrovnik: University of Dubrovnik. Viitattu 29.9.2021. <https://www-proquest-com.lillukka.samk.fi/conference-papers-proceedings/traditional-activity-indicators-function/docview/2068860274/se-2?accountid=13708>
- Heikinmatti, K., Jahkonen, E., Kanervisto, M., Kekki, S., Marjomaa, J., Ruusu-laakso, J. & Toivio, A. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 10. korj. 1. Helsinki: Gaudeamus.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Helsinki: Tammi.
- Ikäheimo, S., Laitinen, E. K., Laitinen, T. & Puttonen, V. 2014. Yrityksen taloushallinto tänään. Vaasa: Vaasan Yritysinformaatio.
- Kaisanlahti, T., Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2021. Tilinpäätöksen tulkinta: Luki-
jan ja hallituksen jäsenen näkökulmat. 6. uud. p. Helsinki: Alma Talent.
- Kallunki, J-P. 2014. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum.
- Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 17.8.2021. Adobe Digital Editions -sovellus tietokoneella.
- Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 17.8.2021. Adobe Digital Editions -sovellus tietokoneella.
- Kauppalehden www-sivut. 2021. Viitattu 17.10.2021. <https://www.kauppalehti.fi/>
- Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336 muutoksineen.

- Koski, T. 2017. Pk-yrityksen strateginen talousjohtaminen. 2. uud. p. Helsinki: Kauppakamari.
- Lahdenkauppi, A. 2018. Taloudellinen analyysi kahdessa minuutissa. Viitattu 25.9.2021. <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/taloudellinen-analyysi-kahdessa-minuutissa>
- Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2019. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulokinta. 10. uud. p. Helsinki: Alma Talent.
- Middleton, F. 2019. Reliability vs validity: what's the difference? Viitattu 24.10.2021. <https://www.scribbr.com/methodology/reliability-vs-validity/>
- Niskavaara, E. 2017. Yritystaloutta esimiehille. 3. uud. p. Helsinki: Alma Talent.
- Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 muutoksineen.
- Puusa, A. & Juuti, P. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. 2020. Helsinki: Gaudeamus. Viitattu 30.9.2021. Adobe Digital Editions -sovellus tietokoneella.
- Seppänen, H. 'Panosta taloudellisen suorituskyvyn analysointitaitoihin yrityksesi kaikilla tasoilla.' Blogit. 20.9.2017. Viitattu 4.11.2021. <https://stakatemia-fi.lil-lukka.samk.fi/blogit/panosta-taloudellisen-suorituskyvyn-analysointitaitoihin-yritysesi-kaikilla-tasoilla/>
- Seppänen, H. 'Tilinpäätös kertoo yrityksestä paljon – mutta ymmärrätkö sitä?' Blogit. 26.9.2016. Viitattu 4.11.2021. <https://stakatemia-fi.lil-lukka.samk.fi/blogit/tilinpaatos-kertoo-yrityksesta-paljon-mutta-ymmarratko-sita/>
- Siikavuo, J. 2016. Talous haltuun. Helsinki: Kauppakamari.
- ST-Akatemia Oy & Suomen Tilintarkastajat. 2020. Osakeyhtiön tilinpäätösmalli. Helsinki: ST-Akatemia. Viitattu 22.9.2021. <https://www-stakatemiaonline-fi.lil-lukka.samk.fi/teos/oytpmalli>
- Tilastokeskuksen www-sivut. 2021. Viitattu 4.11.2021. <https://www.tilastokeskus.fi>
- Toimeksiantajayrityksen hallituksen puheenjohtaja. 2021. Toimeksiantajayritys. Pirkanmaa. Haastattelu 28.5.2021. Haastattelijana Janika Salmi. Muistiinpanot haastattelijan hallussa.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi. Viitattu 19.8.2021. Adobe Digital Editions -sovellus tietokoneella.
- Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.
- Vilkkumaa, M. 2010. Yrityksen menestyksen mittarit: Tunnusluvut, yrityksen hinnan määrittäminen & tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Yrityskirjat.

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän www-sivut. 2021. Viitattu 17.10.2021.
<https://www.ytj.fi>

KULULAJIKOHTAINEN TULOSLASKELMA**LIIKEVAIHTO****Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) / vähennys (-)****Valmistus omaan käyttöön (+)****Liiketoiminnan muut tuotot****Materiaalit ja palvelut**

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ostot tilikauden aikana

Varastojen lisäys (-) / vähennys (+)

Ulkopuoliset palvelut

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot

Henkilösivukulut

Eläkekulut

Muut henkilösivukulut

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä

Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

Liiketoiminnan muut kulut**LIIKEVOITTO/ (-TAPPIO)****Rahoitustuotot ja -kulut**

Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä

Tuotot osuuksista omistusyhteisyriksissä

Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista

Saman konsernin yrityksiltä

Muilta

Muut korko- ja rahoitustuotot

Saman konsernin yrityksiltä

Muilta

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista

Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksiltä

Muille

VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSIIRTOJA JA VEROJA**Tilinpäätösiirrot**

Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)

Verotusperusteisen varausten lisäys (-) / vähennys (+)

Konserniavustus

Tuloverot

Tilikauden verot

Laskennalliset verot

Muut välittömät verot**TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO**

(Heikinmatti ym. 13–14)

TASEEN KAAVA, VASTAAVAA

Vastaavaa**PYSYVÄT VASTAAVAT****Aineettomat hyödykkeet**

- Kehittämismenot
- Aineettomat oikeudet
- Liikearvo
- Muut aineettomat hyödykkeet
- Ennakkomaksut

Aineelliset hyödykkeet

- Maa- ja vesialueet
 - Omistetut
 - Vuokraoikeudet
- Rakennukset ja rakennelmat
 - Omistetut
 - Vuokraoikeudet
- Koneet ja kalusto
- Muut aineelliset hyödykkeet
- Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Sijoitukset

- Osuudet saman konsernin yrityksissä
- Saamiset saman konsernin yrityksiltä
- Osuudet omistusyhteisyhteisöissä
- Saamiset omistusyhteisyhteisöissä
- Muut osakkeet ja osuudet
- Muut saamiset

VAIHTUVAT VASTAAVAT**Vaihto-omaisuus**

- Aineet ja tarvikkeet
- Keskeneräiset tuotteet
- Valmiit tuotteet / Tavarat
- Muu vaihto-omaisuus
- Ennakkomaksut

Saamiset**Pitkäaikaiset**

- Myyntisaamiset
- Saamiset saman konsernin yrityksiltä
- Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä
- Lainasaamiset
- Muut saamiset
- Maksamattomat osakkeet/osuudet
- Siirtosaamiset

Lyhytaikaiset

- Myyntisaamiset
- Saamiset saman konsernin yrityksiltä
- Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä
- Lainasaamiset
- Muut saamiset
- Maksamattomat osakkeet/osuudet
- Siirtosaamiset

Rahoitusarvopaperit

- Osuudet saman konsernin yrityksissä
- Muut osakkeet ja osuudet
- Muut arvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset**Vastaavaa yhteensä**

(Heikinmatti ym. 2017, 28)

TASEEN KAAVA VASTATTAVAA

Vastattavaa**OMA PÄÄOMA****Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma****Ylikurssirahasto****Arvonkorotusrahasto****Muut rahastot**

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Vararahasto

Yhtiöjärjestyksen / Sääntöjen mukaiset rahastot

Käyvän arvon rahasto

Muut rahastot

Edellisten tilikausien voitto (tappio)**Tilikauden voitto (tappio)****TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ**

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset

Verovaraukset

Muut pakolliset varaukset

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Pääomalainat

Joukkovelkakirjalainat

Vaihtovelkakirjalainat

Lainat rahoituslaitoksilta

Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta

Saadut ennakot

Ostovelat

Rahoitusvekselit

Velat saman konsernin yrityksille

Velat omistusyhteisyrietyksille

Laskennalliset verovelat

Muut velat

Siirtovelat

Lyhytaikainen

Pääomalainat

Joukkovelkakirjalainat

Vaihtovelkakirjalainat

Lainat rahoituslaitoksilta

Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta

Saadut ennakot

Ostovelat

Rahoitusvekselit

Velat saman konsernin yrityksille

Velat omistusyhteisyrietyksille

Laskennalliset verovelat

Muut velat

Siirtovelat

Vastattavaa yhteensä

(Heikinmatti ym. 2017, 29)

OIKAISTUN KULULAJIKOHTAISEN TULOSLASKELMAN KAAVA

LIKEVAIHTO (+)**Liiketoiminnan muut tuotot (+)**

LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ

- Aine ja tarvikekäyttö (-)
 - Ulkopuoliset palvelut (-)
 - Henkilöstökulut (-)
 - Laskennallinen palkkakorjaus (-)
 - Liiketoiminnan muut kulut (-)
 - Valmisteveraston lisäys/vähennys (-/+)
-

KÄYTTÖKATE

- Suunnitelman mukaiset poistot (-)
 - Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä (-)
 - Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset (-)
-

LIKETULOS

- Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista (+)
 - Muut korko- ja rahoitustuotot (+)
 - Korkokulut ja muut rahoituskulut (-)
 - Kurssierot (+/-)
 - Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset (-)
 - Välittömät verot (-)
-

NETTOTULOS

- Satunnaiset tuotot (+)
 - Satunnaiset kulut (-)
 - Konserniavustus (+/-)
-

KOKONAISTULOS

- Poistoeron lisäys/vähennys (-/+)
 - Verotusperusteisten varausten lisäys/vähennys (-/+)
 - Laskennallinen palkkakorjaus (+)
 - Käyvän arvon muutokset (+/-)
 - Muut tuloksen oikaisut (+/-)
-

TILIKAUDEN TULOS

(Heikinmatti ym. 2017, 15)

OIKAISTUN TASEEN KAAVA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Kehittämismenot
Liikearvo
Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet yhteensä

Maa- ja vesialueet
Rakennukset ja rakennelmat
Koneet ja kalusto
Muut aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

Sisäiset osakkeet ja osuudet
Muut osakkeet ja osuudet
Sisäiset saamiset
Muut saamiset ja sijoitukset

Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä**Leasingomaisuus****VAIHTUVAT VASTAAVAT**

Aineet ja tarvikkeet
Keskeneräiset tuotteet
Valmiit tuotteet
Muu vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus yhteensä

Myyntisaamiset
Sisäiset myyntisaamiset
Muut sisäiset saamiset
Lainasaamiset
Muut saamiset

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä**Rahat ja rahoitusarvopaperit****Vastaavaa yhteensä****OMA PÄÄOMA**

Osake- tai muu peruspääoma
Ylikurssi-, vara- ja arvonkorotusrahasto
Käyvän arvon rahasto
Muut rahastot
Kertyneet voittovarot
Tilikauden tulos
Pääomalainat

Taseen oma pääoma yhteensä

Poistoero
Verotusperusteiset varaukset

Poistoero ja varaukset yhteensä**Oman pääoman oikaisut****Oikaistu oma pääoma yhteensä****VIERAS PÄÄOMA**

Pääomalainat
Lainat rahoituslaitoksilta
Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksille
Saadut ennakot
Sisäiset velat
Muut pitkäaikaiset velat
Velat saman konsernin yrityksille

Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä**Laskennallinen verovelka****Pakolliset varaukset****Leasingvastuut**

Korolliset lyhytaikaiset velat
Saadut ennakot
Ostovelat
Sisäiset ostovelat
Muut sisäiset korolliset velat
Muut sisäiset korottomat velat
Muut korottomat lyhytaikaiset velat

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä**Oikaistu vieras pääoma yhteensä****Vastattavaa yhteensä**

(Heikinmatti ym. 2017, 30)

TOIMEKSIANTAJAYRITYKSEN TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma (t EUR)	Tilikausi 1.3.2020-31.12.2020	Ed. tilikausi -
LIKEVAIHTO		1361,0
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		63,0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana		-610,0
Ulkopuoliset palvelut		-561,0
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		-71,0
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut		-9,0
Muut henkilöstösivukulut		-5,0
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		-13,0
Liiketoiminnan muut kulut		-66,0
LIKEVOITTO/ (-TAPPIO)		88,0
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkokulut ja muut rahoituskulut		-9,0
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		79,0
Tilinpäätössiirrot		
Tuloverot		-16,0
Muut välittömät verot		
TILIKAUDEN TULOS		63,0

TOIMEKSIANTAJAYRITYKSEN TASE

Tase (t EUR)	Tilikausi 1.3.2020-31.12.2020	Ed. tilikausi -
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Liikearvo	25,0	
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	21,0	
Sijoitukset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	255,0	
Muut saamiset	72,0	
Siirtosaamiset	1,0	
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
Vastaavaa yhteensä	374,0	
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Tilikauden voitto (tappio)	63,0	
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
PAKOLLISET VARAUKSET		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	48,0	
Muut velat	104,0	
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	11,0	
Ostovelat	116,0	
Velat saman konsernin yrityksille	10,0	
Muut velat	1,0	
Siirtovelat	22,0	
Vastattavaa yhteensä	374,0	